

1. הסברים

נתונים מקוריים: ברוב הסדרות ברחון מוצגים נתונים חודשיים. בחלק מהסדרות, שבעבורן אין בלמ"ס נתונים חודשיים, מוצגים נתונים רבע-שנתיים (בפרקים "חשבונות לאומיים" ו"מאזן התשלומים").

נתונים מנוכי עונתיות מתקבלים לאחר ניכוי של השפעת העונתיות והשפעת החגים וימי הפעילות מהנתונים המקוריים. נתונים מנוכי עונתיות מחושבים באמצעות השיטה לניכוי עונתיות, X-12-ARIMA, אשר פותחה בלשכה המפקדית של ארצות הברית (US Census Bureau) וכן בעזרת שיטה שפותחה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס), המאפשרת אמידה בו-זמנית של השפעת תאריכי החגים ומספר ימי הפעילות הנהוגים בישראל.

נתוני מגמה נאמדים על-ידי הסרת ההשפעה של האי-סדירות (רעשים) מהנתונים מנוכי העונתיות.

נתונים מנוכי עונתיות ונתוני מגמה עשויים להשתנות, הואיל והם מחושבים **מחדש** עם קבלת נתון מקורי נוסף מדי חודש או רבע שנה (ניכוי עונתיות עדכני).

הסבר מפורט על תהליך ניכוי העונתיות ואמידת המגמה מתפרסם באתר הלמ"ס באינטרנט (הגדרות, סיווגים ושיטות; שיטות סטטיסטיות; סדרות עתיות): [הגורמים העונתיים וגורמי ההתאמה מראש ל-2016, מגמות ל-2016-2012](#).

הנושאים העיקריים המובאים בפרסום הנזכר לעיל הם: הגדרת סדרה עתית ומרכיביה (פרק 2), תיאור השיטה לניכוי עונתיות X-12-ARIMA (פרק 3). בפרק 4 מתואר תהליך של ניכוי עונתיות בלמ"ס: אמידה של גורמי התאמה מראש להשפעה של תאריכי החגים וימי הפעילות (4.1), אמידת גורמים עונתיים (4.2), אמידת סדרה מנוכת עונתיות (4.2.1), אמידת המגמה (4.3.1), ניכוי עונתיות עדכני (4.4.1) וניכוי עונתיות של סדרות מצרפיות (4.4.2). בנספח מובאים נתונים על תאריכי החגים העבריים ועל מספר ימי העבודה הנהוגים בישראל לשנים 1995-2020.

2. הגדרות ומקורות

הגדרות מלאות לסדרות המוצגות בירחון והסברים על מקורות הנתונים, על דרכי איסופם ועיבודם ועל מגבלות הסדרות, אפשר למצוא באתר האינטרנט של הלמ"ס, נתונים שנתיים 2016 וכן בפרסומים המיוחדים והטכניים של הלשכה (ראו רשימת הפרסומים לפי נושאים באתר הלמ"ס). להלן מובאות ההגדרות בעבור הסדרות העיקריות בצורה תמציתית.

ענפי הכלכלה ברוב לוחות הירחון מסווגים לפי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה, 2011.¹

א. אקלים

ישראל שוכנת ב"צומת אקלימי"; אזוריה הדרומיים והמזרחיים מאופיינים באקלים מדברי, בעוד שיתר אזורי הארץ מאופיינים באקלים ים-תיכוני, שהוא חלק מן האקלים הסוב-טרופי.

תכונתו העיקרית של מבנה אקלימי זה היא שונות גבוהה בכמות המשקעים משנה לשנה ובין אזור לאזור. הקיץ חם ושחון, והחורף קריר וגשום.

עונת הגשמים מתחילה בדרך כלל בחודש אוקטובר ומסתיימת במאי. נתוני המשקעים מתייחסים לשנת **הגשם**, המוגדרת כשנה המתחילה בחודש אוגוסט ומסתיימת ביולי בשנה שאחריה.

נתוני הטמפרטורות מפורטים לפי שנה קלנדרית.

נתוני האקלים מוצגים לפי תחנות נבחרות המייצגות את אזוריה הגאוגרפיים השונים של הארץ.

נתוני הממוצעים הרב-שנתיים של כמויות המשקעים ומספר ימי הגשם מעודכנים לתקופת התקן הנורמלית ומתייחסים לשנים 1981-2010. מפורסמים מספר ימי גשם שכמותם מעל 1 מ"מ.

נתוני הממוצעים הרב-שנתיים של הטמפרטורה מעודכנים לתקופת התקן הנורמלית ומתייחסים לשנים 1995-2009.

הנתונים מתקבלים מהשירות המטאורולוגי בבית דגן.

כמות משקעים מצטברת: כמות המשקעים המצטברת מתחילת שנת הגשם (אחד באוגוסט) ועד מועד פרסום נתוני הלוח.

טמפרטורת מקסימום יומית ממוצעת: ממוצע חודשי של טמפרטורות המקסימום היומיות.

טמפרטורת מינימום יומית ממוצעת: ממוצע חודשי של טמפרטורות המינימום היומיות.

טמפרטורת מקסימום חודשית ממוצעת: הממוצע החשבוני של טמפרטורות המקסימום הקיצוניות של החודש הנידון (ערך מקסימום אחד בחודש בתקופת התצפיות).

טמפרטורת מינימום חודשית ממוצעת: הממוצע החשבוני של טמפרטורות המינימום הקיצוניות של החודש הנידון (ערך מינימום אחד בחודש בתקופת התצפיות).

---

¹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2012). הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011. פרסום טכני מס' 80. ירושלים: המחבר.

ב. אוכלוסייה

האוכלוסייה מוגדרת כאוכלוסייה הקבועה (דה יורה) והיא כוללת תושבים קבועים בעלי אזרחות ישראלית ותושבי קבע ללא אזרחות ישראלית (לרבות אלה הנעדרים מישראל פחות משנה בעת האומדן), הגרים בשטח מדינת ישראל וביישובים הישראליים באזור יהודה והשומרון.

עד שנת 2008 כללה האוכלוסייה אומדן של התיירים ושל התושבים הארעיים השוהים בישראל למעלה משנה (למעט דיפלומטים ואנשי או"ם). אומדני האוכלוסייה המבוססים על מפקד האוכלוסין 2008 כוללים את האוכלוסייה הרשומה במרשם האוכלוסין בלבד. אוכלוסייה שאינה רשומה במרשם האוכלוסין לא נכללת באומדן גם אם שהתה בישראל למעלה משנה.

אומדני האוכלוסייה אינם כוללים את אוכלוסיית העובדים הזרים בעלי אשרת עבודה. בסוף שנת 2015 נאמדה אוכלוסייה זו בכ-183 אלף נפש וחלקם שהו בישראל יותר משנה.

קבוצות אוכלוסייה: האוכלוסייה מחולקת לשלוש קבוצות: יהודים, ערבים (מוסלמים, נוצרים ערבים ודרוזים) ואחרים (נוצרים לא-ערבים ואלה שאינם מסווגים לפי דת במשרד הפנים).

להסברים מפורטים, ראו שנתון סטטיסטי לישראל, נתונים שנתיים 2016, פרק 2 - אוכלוסייה.

ג. תנועה טבעית

לידת חי: לידה של עובר, שאחרי היפרדו מהאם (בין שחבל הטבור נחתך ובין שלא, בין שהשליה עדיין קשורה ובין שלא) מגלה לפחות אחד מסימני החיים האלה: נשימה, דפיקות לב, דופק חבל הטבור או תנועות ברורות של שרירים רצוניים.

שיעורי לידות ופטירות מוצגים לשנה קלנדרית וכן ל-12 החודשים האחרונים שנתוניהם ידועים, ל-1,000 נפש באוכלוסייה הממוצעת. האוכלוסייה הממוצעת ל-12 החודשים האחרונים היא האוכלוסייה בסוף החודש השישי שב-12 החודשים שנתוניהם ידועים. שיעורי תמותת תינוקות הם ל-12 חודשים ל-1,000 לידות חי בחודשים אלו.

החל בשנת 2002 נתוני הפטירות כוללים פטירות של תושבים ישראלים אשר שהו בחו"ל פחות משנה.

ד. בריאות

הנתונים על תפוסת מיטות בבתי חולים מתקבלים מאגף מידע במשרד הבריאות.

תפוסת מיטות: מספר ימי האשפוז (בפועל) בתקופה מוגדרת, מחולק במספר ימי האשפוז הפוטנציאליים, בהתאם לתעודת הרישום של כל בית חולים (התקן).

אחוז תפוסת המיטות בתקן:

ימי אשפוז בפועל בתקופה X 100
מספר המיטות בתקן בתקופה X מספר הימים בתקופה

ה. תנועות הגירה ותיירות

עולה: אדם שנכנס לארץ לישיבת קבע לפי חוק השבות או לפי חוק הכניסה.

עולה בכוח: אדם שנכנס לארץ באשרת עולה בכוח. בתקנות משרד הפנים שהופעלו החל בחודש יוני 1969 הוגדר עולה בכוח כ"אדם הזכאי לאשרת עולה או לתעודת עולה לפי חוק השבות, התש"י-1950, ורוצה להיכנס לישראל ולשהות בה לתקופה העולה על 3 חודשים". החל ב-1991 מוגדרת תקופת השהייה בארץ כעד 3 שנים. תקופה זו נועדה לבדוק את האפשרות והתנאים להשתקעות בישראל כעולה.

תייר ששינה מעמדו לעולה או לעולה בכוח: אדם שנכנס לארץ כתייר או במעמד ארעי אחר מלבד "עולה בכוח", ובהיותו בארץ הגיש בקשה וקיבל מעמד של עולה או של עולה בכוח.

תנועת עולים בכוח: כניסות ויציאות של עולים בכוח, לאחר כניסתם הראשונה לישראל.

אזרח עולה: מי שנולד לאזרח ישראלי בעת שהותו בחו"ל, ונכנס לישראל במטרה להשתקע.

תושב ארעי: אזרח חוץ הנכנס לישראל לשהות של למעלה משישה חודשים, לצורך עבודה זמנית, לימודים וכו'.

מבקר: תייר או מבקר יום (כולל נוסע בשיוט).

תייר: מבקר בעל דרכון זר הנכנס לישראל באשרת תייר ויוצא ממנה בתאריך שונה מתאריך הכניסה (לא באותו יום).

אינו כולל עולים, אזרחים עולים, עולים בכוח, עובדים זרים ומבקרי יום.

מבקר יום: מבקר שנכנס ויוצא מישראל באותו תאריך (באותו יום), כולל נוסע בשיוט.

נוסע בשיוט: מבקר הנכנס לישראל בשיט חופים ובאניות צי זרות, הבא בדרך כלל ליום או ליומיים, ולן באנייה.

ישראלי: בעל אזרחות ישראלית ותושב קבע ללא אזרחות ישראלית, היוצא לחו"ל בדרכון ישראלי לכל מטרה שהיא. אזרחים ישראלים המתגוררים בחו"ל ובאים לביקור בארץ בהציגם דרכון ישראלי (כלולים אף הם בתנועת הישראלים). הנתונים אינם כוללים את תנועת ערביי יהודה והשומרון וחבל עזה.

דרך הנסיעה: האופן שבו היוצא לחו"ל או הנכנס לישראל בוחר לנסוע: דרך האוויר, הים או היבשה.

משך השהות: משך הזמן שהתייר נמצא בארץ. תייר ששהה בישראל פחות מלילה אחד, נחשב כמי ששהה חצי יום.

ו. חשבונות לאומיים¹

תוצר מקומי גולמי: סך כל הערך המוסף של כל היצרנים המקומיים (התפוקה פחות צריכת הביניים), בתוספת מסים נטו (מסים פחות התמיכות על מוצרים) שאינם כלולים בערך התפוקה. תוצר מקומי גולמי מתקבל גם מסיכום ההוצאה לצריכה סופית בתוספת השקעה גולמית ויצוא פחות יבוא. כמו כן, תוצר מקומי גולמי מתקבל מסיכום ההכנסות הראשוניות שחולקו על ידי היחידות היצרניות המקומיות - התמורה לשכירים בתוספת עודף תפעולי גולמי, הכנסות מעורבות ומסים נטו על ייצור ועל יבוא.

עד שנת 1995 הגדרת התוצר הייתה שונה והיא לא כללה מסים נטו על היבוא וכן כללה מרכיבי תמורה שניתנו ליצוא.

הוצאה לצריכה פרטית: סך כל ההוצאה לצריכה של משקי בית ישראלים וההוצאה לצריכה של מוסדות ללא כוונת רווח המשרתים משקי בית ועיקר הוצאותיהם אינו ממומן על ידי המגזר הממשלתי.

הוצאה לצריכה של משקי בית ישראליים: הוצאות משקי בית ישראלים בארץ ובחו"ל על סחורות ושירותים. כולל מוצרים בני-קיימה; אינו כולל רכישת בתי מגורים.

הוצאה לצריכה של משקי בית בשוק המקומי: פירוט הצריכה למרכיביה מתייחס להוצאות כלל משקי הבית (ישראלים ותושבי חוץ לארץ) בשוק המקומי, וזאת בהיעדר נתונים מפורטים שוטפים על צריכת ישראלים בלבד.

הוצאה לצריכה ציבורית: הוצאות (כולל הוצאות שערך נאמד בצורה עקיפה) של המגזר הממשלתי על סחורות ושירותים לצריכה אינדיבידואלית ועל שירותים לצריכה קולקטיבית.

ההוצאה לצריכה ציבורית שווה גם לסיכום של ערך תשומות הביניים שנצרכו, התשלומים לעובדים, המסים על ייצור (כולל מס שכר ומס מעסיקים), והבלאי של נכסים קבועים.

צריכה אינדיבידואלית למעשה (קודם: סך כל ההוצאה לצריכה אינדיבידואלית בפועל): סך כל הערך ההוצאה לצריכה סופית של משקי בית, ההוצאה לצריכה סופית של מוסדות ללא כוונת רווח המשרתים משקי בית וההוצאה לצריכה ציבורית על סחורות ושירותים המשמשים לצריכה אינדיבידואלית.

סחורה או שירות לצריכה אינדיבידואלית הם כאלה שמקבל משק בית, ואשר משמשים למילוי הצרכים של חברי משק הבית. דוגמאות: הוצאה לביגוד, הוצאה למזון, הוצאה לבריאות והוצאה לחינוך.

הוצאה לצריכה קולקטיבית של הממשלה: שירותים שמסופקים בו-זמנית לכל החברים בקהילה או לכל החברים בחלק מסוים של הקהילה (למשל לכל משקי בית באזור מסוים).

כוללת הוצאות לביטחון ולסדר ציבורי והוצאות למינהל כללי.

הוצאה לצריכה סופית: סך כל ההוצאה לצריכה סופית של משקי בית, של המגזר הממשלתי ושל מוסדות ללא כוונת רווח המשרתים משקי בית. ניתן להגדיר הוצאה לצריכה סופית גם כערך הצריכה למעשה של סחורות

¹ ההגדרות מבוססות על:

System of National Accounts 2008, Commission of the European Communities, International Monetary Fund, Organization for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, New York, 2009.

ושירותים לצריכה אינדיבידואלית שמקבלים משקי בית של תושבי ישראל, בתוספת ערך הצריכה הקולקטיבית שמספק המגזר הממשלתי לקהילה או לחלקים גדולים של הקהילה.

המגזר הממשלתי: כלל היחידות המוסדיות, אשר נוסף על אחריותן המדינית ותפקידן בתחום הרגולציה הכלכלית, מייצרות בעיקר שירותים (ייתכן שגם סחורות) שאינם מיועדים לשוק, לצריכה אינדיבידואלית וקולקטיבית ולחלוקה מחדש של הכנסות והון.

המגזר הממשלתי בישראל כולל את היחידות הבאות: משרדי הממשלה, המוסד לביטוח לאומי, הרשויות המקומיות, המוסדות הלאומיים וכן מוסדות ללא כוונת רווח שהגופים הנ"ל מממנים את עיקר הוצאותיהם.

השקעה גולמית (קודם: השקעה גולמית מקומית): רכישות נטו של נכסים מיוצרים, לצורך השקעות בנכסים קבועים, במלאים ובדברי ערך.

שינוי המלאי: ערך התוספות למלאי פחות ערך המשיכות ופחות ערך ההפסדים החוזרים של סחורות שמוחזקות במלאי בתקופת החשבון. כולל: (א) שינויים במלאי המוצרים המוחזקים בידי היצרנים לפני עיבוד נוסף, מכירה, אספקה ליחידות אחרות או שימוש אחר; (ב) שינויים במלאי המוצרים שנרכשו מיחידות אחרות ומיועדים לצריכת ביניים או למכירה חוזרת ללא עיבוד נוסף.

ערך השינוי הפיזי במלאי בתקופה הנסקרת נאמד כהפרש בין ערך המלאי בסוף התקופה לבין ערך המלאי בתחילתה, כאשר שניהם מוערכים במחירים הממוצעים של התקופה.

השקעה גולמית בנכסים קבועים: סך כל ערך התוספות נטו של נכסים קבועים של יצרן בתקופת החשבון, ועוד הוצאה ספציפית מסוימת על שירותים שמתווספת לערך של נכסים לא מיוצרים.

כולל השקעות בנכסים קבועים של חברות עסקיות, של המגזר הממשלתי ושל מוסדות ללא כוונת רווח. ההוצאות כוללות רכישת נכסים בני-קיימה (למעט קרקע ומרצעי עפרות) לשימוש אזרחי, עבודות בנייה בתהליך, שיפוצים בקנה מידה גדול, סלילת כבישים ועבודות תשתית אחרות והוצאות להכשרת קרקע ומטעים. כמו כן נכללת ההשקעה במוצרי קניין רוחני (הוצאה לרכישה ולייצור עצמי של תכנה, הוצאה לחיפושי מינרלים - נפט וגז והוצאה על מחקר ופיתוח). לא נכללות הוצאות המגזר הממשלתי על בנייה וציוד לשימוש צבאי.

יצוא ויבוא סחורות ושירותים

יצוא סחורות ושירותים: מכירות, סחר חליפין או מתן מתנות או מענקים של סחורות ושירותים על ידי תושבים מקומיים לתושבים זרים.

סחורות: כוללות סחורות לשימוש סופי, סחורות המיועדות לעיבוד, סחורות שנרכשו בנמלים זרים בידי מובילים מקומיים וזהב לא מוניתר.

שירותים: כוללים הובלה, נסיעות, תקשורת, בנייה, ביטוח, שירותים פיננסיים, מחשוב ומידע, דמי רישוי וזכינות, שירותים עסקיים אחרים, שירותים אישיים, שירותי תרבות ובידור ושירותים ממשלתיים שלא נכללו בסעיפים הנ"ל.

עד 1995 הגדרת היצוא כללה מרכיבי תמורה שקיבלו היצואנים.

יבוא סחורות ושירותים: רכישות, סחר חליפין או קבלת מתנות או מענקים של סחורות ושירותים על ידי תושבים מקומיים מתושבים זרים.

סחורות: כוללות סחורות לשימוש סופי, סחורות המיועדות לעיבוד, סחורות שנרכשו בנמלים זרים בידי מובילים מקומיים וזהב לא מוניטרי.

שירותים: כוללים הובלה, נסיעות, תקשורת, בנייה, ביטוח, שירותים פיננסיים, מחשוב ומידע, דמי רישוי וזכינות, שירותים עסקיים אחרים, שירותים אישיים, שירותי תרבות ובידור ושירותים ממשלתיים שלא נכללו בסעיפים הנ"ל.

עד 1995 הגדרת יבוא הסחורות והשירותים כללה מסים נטו על היבוא.

אומדנים במחירים קבועים: האומדנים מחושבים כל שנה במחירי השנה הקודמת, והם שורשרו במחירי 2010 כדי לאפשר השוואה בין שנים לא רצופות. בגלל השרשר, אין האומדנים לכל קבוצה ממרכיבי התוצר מסתכמים לסך ההוצאה על התוצר.

ז. מאזן התשלומים

1. מאזן התשלומים - סיכום (לוח ז/1)

מאזן התשלומים הוא סיכום של העסקאות הכלכליות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל בתקופה מוגדרת.

מאזן התשלומים כולל את החשבון השוטף, חשבון ההון והחשבון הפיננסי.

1.1 החשבון השוטף

החשבון השוטף מציג זרמים של סחורות, שירותים, הכנסות ראשוניות והכנסות משניות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל.

נתוני היצוא והיבוא של הסחורות מבוססים על הסטטיסטיקה השוטפת של סחר חוץ, לאחר התאמה להגדרות מאזן התשלומים. ערך היבוא והיצוא נרשם על בסיס FOB, דהיינו, לא כולל הוצאות הובלה וביטוח. הנתונים על תשלומים אלו, אם ניתנו לגורמי חוץ, נרשמו בסעיפים המתאימים של חשבון השירותים.

חשבון ההכנסות הראשוניות מציג זרמים של הכנסות ראשוניות בין יחידות מוסדיות תושבות ישראל ליחידות מוסדיות תושבות חו"ל. הכנסה ראשונית היא התמורה המצטברת לטובת יחידות מוסדיות בשל תרומתן לתהליך הייצור או בשל אספקת נכסים פיננסיים והשכרת משאבים טבעיים ליחידות מוסדיות אחרות.

הכנסות אלה כוללות את שני הרכיבים העיקריים הבאים:

תמורה לעבודת שכירים: סך ההוצאה לשכר ומשכורת והוצאות נלוות לשכר ומשכורת, ששולמה לתושבי ישראל עבור עבודתם כשכירים בחו"ל או לתושבי חו"ל עבור עבודתם כשכירים בישראל.

הכנסות מהשקעות פיננסיות: התמורה לאספקת נכסים פיננסיים, הכולל דיבידנדים ומשיכת הכנסות מחברות למחצה (Quasi-corporations), רווחים שהושקעו מחדש וריבית.

חשבון ההכנסות המשניות מציג את ההעברות השוטפות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל. העברות אלו כוללות את העסקאות ללא תמורה, בין בהעברה כספית ובין בסחורות, דהיינו, עסקאות שאינן כרוכות בכל התחייבות שכנגד או בתשלום בנכס כלשהו.

1.2 חשבון ההון

חשבון ההון מציג העברות הון ורכישות או מכירות של נכסים לא פיננסיים שלא יוצרו שהתבצעו בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל.

1.3 החשבון הפיננסי

החשבון הפיננסי הוא חשבון שבו נרשמות עסקאות הקשורות לנכסים ולהתחייבויות פיננסיים והנערכות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל.

החשבון אינו כולל את השינויים בנכסים ובהתחייבויות הנובעים משינויי מחירים או מתנודות בשערי החליפין של הדולר ביחס לשאר המטבעות הזרים.

רכיבי החשבון הפיננסי ממוינים לפי סוגי ההשקעה (השקעה ישירה, השקעה בניירות ערך סחירים וכו').

סיווג ההשקעות

השקעה ישירה – השקעה פיננסית שהתבצעה בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל, המאפשרת למשקיע במשק אחד שליטה או השפעה ניכרת על ניהול חברה שהיא תושבת משק אחר.

הקריטריון הקובע את החלוקה בין השקעה ישירה להשקעה בניירות ערך סחירים הוא שיעור החזקת ההון העצמי על ידי המשקיע. הכלל, שנקבע על ידי המוסדות הבין-לאומיים, הוא כי רכישת בעלות על עשירית ומעלה מההון העצמי של חברה הופכת את ההשקעה לישירה. רכישת בעלות על פחות מעשירית ההון העצמי העצמי תיחשב כהשקעה בניירות ערך סחירים.

השקעה בניירות ערך סחירים (Portfolio investment) – עסקאות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל, הקשורות למכשירי חוב או למניות, למעט אלו הכלולות בהשקעה ישירה או בנכסי רזרבה. קטגוריה זו משקפת פעילות בבורסה הישראלית או בבורסות חו"ל. היא כוללת גם אג"ח שהנפיקה ממשלת ישראל בחו"ל, בנוסף להשקעות במניות שהן, כאמור, בשיעור של פחות מעשירית ההון העצמי.

השקעה אחרת – בתת-קבוצה זו נכללות שאר תנועות ההון, כמו הלוואות ממקורות שונים, פיקדונות, אשראי מסחרי ומקדמות בגין עסקאות.

מכשירים פיננסיים נגזרים – מכשירים פיננסיים הקשורים למכשירים פיננסיים ספציפיים אחרים, לאינדיקטורים או לסחורות, והמאפשרים לסחור בסיכונים פיננסיים מוגדרים (כגון סיכוני אשראי, שער ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות ומחירי סחורות) באופן עצמאי בשווקים הפיננסיים.

יתרות מט"ח בחו"ל (נכסי רזרבה נטו) – התנועות ביתרות המט"ח של המדינה (מזומנים, פיקדונות וניירות ערך) המוחזקות בבנק המרכזי (לא כולל שינויים בגין הפרשי שער ושיערוכים).

2. פירוט סחורות, שירותים והכנסות (לוח ז/2)

הלוח מפרט את נתוני החשבון השוטף: יצוא ויבוא של סחורות, שירותים והכנסות.

הנתונים בלוח זה כוללים גם את העסקאות עם תושבי הרשות הפלסטינית.

3. הנכסים וההתחייבויות של המשק מול חו"ל (לוח ז/3)

הלוח מציג יתרות של הנכסים וההתחייבויות של המשק מול חו"ל בסיום התקופה המוגדרת.

מבנה הלוח מקביל למבנה החשבון הפיננסי, כולל חלוקה לפי סוגי ההשקעות ולפי המגזר העיסקי.

יתרות אלו כוללות גם שינויים בשערי חליפין ובמחירים, שלא נכללו במאזן התשלומים.

נכסי המשק בחו"ל – יתרות הנכסים של תושבי ישראל מול תושבי חו"ל.

יתרות אלו כוללות:

- א. השקעות תושבי ישראל בחו"ל – הון מניות, נכסי דלא נידי (השקעות ישירות), מניות (תיק ניירות ערך) ועוד.
- ב. נכסי חוב של תושבי ישראל בחו"ל – אג"ח, פיקדונות, הלוואות (כולל הלוואות בעלים), אשראי מסחרי, נכסי רזרבה של הבנק המרכזי ועוד.

התחייבויות המשק לחו"ל – יתרות ההתחייבויות של תושבי ישראל לתושבי חו"ל.

יתרות אלו, בדומה ליתרות הנכסים, כוללות:

- א. השקעות תושבי חוץ בישראל – הון מניות, נכסי דלא נידי (השקעות ישירות), מניות (תיק ניירות ערך) ועוד.
- ב. נכסי חוב של תושבי חו"ל בישראל – אג"ח, פיקדונות, הלוואות (כולל הלוואות בעלים), אשראי מסחרי ועוד.

נתונים מפורטים יותר על מאזן התשלומים, והסברים לשיטת עריכת המאזן, למקורות ולהגדרות אפשר למצוא באתר האינטרנט של הלמ"ס: השנתון הסטטיסטי לישראל, נתונים שנתיים 2016, פרקים 15-16.

ח. סחר חוץ

יבוא ויצוא נרשמים בהתאם ל"שיטה המיוחדת" (Special System), שלפיה נכללות בסטטיסטיקה רק הסחורות העוברות במכס. בהתאם לכך, היבוא אינו כולל סחורות המיובאות והמאוחסנות במחסני ערובה (bonded warehouses) והיצוא אינו כולל סחורות המיוצאות ממחסנים אלו. סחורות הנמצאות במעבר גם הן אינן נכללות בסחר.

ערך: היבוא והיצוא נרשמים בדולרים ובשקלים חדשים (ההמרה לש"ח נעשית לפי שער דולר יציג ממוצע לכל חודש). היבוא נרשם בהתאם לערך CIF (Cost, Insurance, Freight) הכולל הוצאות הובלה וביטוח ובמקרים מסוימים גם דמי רציף והוצאות סבלות (ערך לצורכי מכס). היצוא נרשם בהתאם לערך FOB (Free on Board) לפני ניכוי הנחות ודמי עמלה לגורמי חוץ.

מועד הרישום: לגבי היבוא – בהתאם לתאריך שבו שחררו שלטונות המכס את הסחורה, ולגבי היצוא – יום טעינת הסחורה בנמלי ישראל.

סיווג לפי ענפי כלכלה: נתוני היצוא מוצגים לפי ענף מקור, על פי השייך לענף הכלכלי של כל סחורה וסחורה. השייך מתבסס על מאפייני הסחורה עצמה ולא על מאפייני הענף של היצואן. הגדרת הענפים מבוססת על סיווג ענפי הכלכלה שנערך בלמ"ס.

החל בירחון 1/1995 מתפרסמים הנתונים על יצוא סחורות לפי סיווג ענפי הכלכלה 1993 (ענפי מקור).¹ עד אז סווגו סחורות היצוא לפי סיווג 1970.²

¹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2003). *הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 1993*. פרסום טכני מס' 63 (מהדורה שנייה) ירושלים: המחבר.

² הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (1986). *הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 1970*. פרסום טכני מס' 46, ירושלים: המחבר.

החל בירחון לסטטיסטיקה של סחר חוץ מס' 2013/5, נתוני היצוא מסווגים לפי סיווג 2011.¹ הנתונים הוסבו לפי סיווג זה משנת 2004 ואילך ומוצגים במאגר הנתונים.

סיווג לפי ייעוד כלכלי: סיווג זה משמש להצגת נתוני היבוא, ולפיו מסווגות הסחורות לשלושה שימושים שונים: מוצרי צריכה, חומרי גלם לייצור ומוצרי השקעה. כל שימוש מחולק לקבוצות משנה. במקרים שבהם מוצר מיועד ליותר משימוש אחד, מחולק ערך היבוא של אותו המוצר בין השימושים המתאימים (לדוגמה: מכונות נוסעים מיועדות לצריכה, כלומר לשימוש על ידי פרטים, ולהשקעה – לשימוש כמוניות; סוכר – לצריכה, וכחומר גלם – לייצור), על פי שיעורם היחסי. בסיווג זה חלוקת היבוא היא לשימושים ראשוניים בלבד של הסחורות, כלומר השימוש הראשון שנעשה בהן, בין לצריכה, בין כחומר גלם לייצור, ובין להשקעה.

קבוצת הסחורות המוגדרת כ"חומרי גלם" כוללת סחורות לא-מעובדות, סחורות מעובדות וחלקים להתקנה במוצרים מוגמרים. הסיווג לפי הייעוד נעשה על פי סקר ייעודי יבוא הנערך בלמ"ס פעם בכמה שנים.²

ארץ קנייה: הארץ שממנה נשלח החשבון על הסחורה שיובאה לישראל.

ארץ יעד: הארץ שאליה נשלח החשבון על הסחורה שיוצאה מישראל.

מדדי מחירים, נפח וערך

מדדי מחירים מודדים את השינוי שחל במחיר הממוצע של סך כל היבוא, של סך כל היצוא או של קבוצת סחורות, בין שתי תקופות. המחיר לסחורה בודדת נקבע על פי הערך הממוצע ליחידת כמות שיובאה או שיוצאה (unit value). מדדי המחירים של סחר חוץ מחושבים על פי נוסחת פישר.

מדדי נפח מודדים את השינוי הכמותי שחל בין שתי תקופות בסך כל היבוא, היצוא או בקבוצת סחורות. מדדי הנפח מחושבים על פי נוסחת פישר.

מדדי ערך מודדים את השינויים בערך היבוא והיצוא שחלו בין שתי תקופות שונות (ללא שקלול).

מדד תנאי הסחר מודד את השתנות ממוצע מחירי היצוא ביחס לממוצע מחירי היבוא בין שתי תקופות זמן.

כללי

מקור הנתונים הוא הטפסים המוגשים לשלטונות המכס על ידי היבואנים או היצואנים או על ידי סוכניהם (רשימוני יבוא ויצוא).

כל הנתונים על סחר חוץ מתייחסים ליבוא וליצוא סחורות בלבד. לא נכללים הסחר עם הרשות הפלסטינית ונתוני יבוא ויצוא שירותים (הכוללים שירותי תכנה).

הסברים מפורטים על מקורות הנתונים, שיטות העיבוד, ההגדרות, הסיווגים וכו', מופיעים ב**[ירחון לסטטיסטיקה של סחר חוץ](#)**, באתר הלמ"ס באינטרנט.

¹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2012). הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011. פרסום טכני מס' 80, ירושלים: המחבר.

² האחרון: הלמ"ס (2013). סקר ייעודי יבוא 2006. ירושלים: המחבר.

ט. שוקי הכספים וההון

מוסד בנקאי (רגיל): מוסד שעליו חלות במלואן הוראות בנק ישראל בדבר נכסים נזילים, כולל בנקים מסחריים, אגודות שיתופיות לאשראי וכן מוסדות כספיים אחרים אשר הוראות הנזילות חלות עליהם במלואן. מוסדות אלו אינם כוללים תאגידים בנקאיים מיוחדים, כגון: בנקים למשכנתאות עד שנת 2003 (משנת 2004 נתוני בנקים מסחריים מוצגים יחד עם נתוני בנקים למשכנתאות), בנקים למימון השקעות ומוסדות כספיים, שהוראות הנזילות אינן חלות עליהם במלואן.

ציבור: פרטים ותאגידים, כולל משקי בית, פירמות ומוסדות לאומיים. לא כולל ממשלה, בנק ישראל, בנקים מסחריים, בנקים למשכנתאות והשקעות של תושבי חוץ.

אמצעי תשלום: מזומנים בידי הציבור ופיקדונות הציבור לפי דרישה (עו"ש) במוסדות בנקאיים רגילים.

פיקדונות רגילים: יתרת זכות בחשבונות עו"ש, המחאות לתשלום, וכן פיקדונות וחשבונות של זכאים אחרים שאינם מוגדרים אחרת (במטבע ישראלי).

פיקדונות לזמן קצוב (פז"ק): פיקדונות לא-צמודים, נושאי ריבית, לתקופה של שבוע ויותר.

פיקדון חוזר קרדיטורי (פח"ק): פיקדון שקלי לא-צמוד, נושא ריבית, לתקופה מינימלית של יום אחד.

תכניות חיסכון (לוח ט/1): פיקדונות במסגרת תכניות חיסכון שאישר שר האוצר על פי החוק לעידוד החיסכון (כולל את יתרת הקרן, המענק וכן ריבית והפרשי הצמדה שנצטברו מהקרן ומהמענק). לוח ט/1 לא כולל תכניות חיסכון מאושרות של בנק הדואר ושל משרד הבינוי והשיכון.

יתרת הפקדה (בתכניות חיסכון ובפיקדונות לטווח ארוך) היא הסכום המצטבר נטו בסוף כל תקופה. ההפרש בין סך הכל ובין יתרת ההפקדה הוא הפרשי הצמדה הקיימים בתכניות חיסכון ובפיקדונות לטווח ארוך.

פיקדונות הציבור במטבע ישראלי: פיקדונות רגילים, פח"ק – פיקדונות חוזרים קרדיטוריים לטווח קצר, פיקדונות צמודים לשער החליפין, חסכונות מאושרים, פיקדונות צמודים ופיקדונות למתן הלוואות.

פיקדונות צמודים לטווח ארוך: פיקדונות לתקופה מינימלית של שנה ויותר, אשר במשך תקופה שלא תפחת משנה אין המפקיד זכאי לגבות במלואם או בחלקם; עד 29.12.1994 כולל פיקדון אשר לפי תנאיו לפחות שני שלישים ממנו אינם עומדים לפירעון בתוך חמש שנים ממועד הפקדתו.

פיקדונות הציבור במטבע חוץ: פיקדונות במט"ח של תושבי הארץ ותושבי חוץ, וכן פיקדונות לא-תושב במטבע חוץ המופקדים במוסדות הבנקאיים בישראל, לרבות פיקדונות מתאגידים כספיים מיוחדים בחו"ל.

פיקדונות פיצויים במטבע חוץ: פיקדונות תושב שהופקדו בהתאם לסעיף 6 בהיתר הכללי של הפיקוח על מטבע חוץ בבנק ישראל, ואשר מקורם בעיקר בפיצויים אישיים מגרמניה.

פיקדונות תושב במטבע חוץ: פיקדונות מוגבלים של תושבי ישראל שהופקדו בהתאם לסעיף 37 בהיתר הכללי של הפיקוח על מטבע חוץ בבנק ישראל.

פיקדונות לא-תושב במטבע חוץ: פיקדונות במט"ח של תושבי חוץ במוסדות הבנקאיים, ופיקדונות של תושבי ישראל בעלי זכויות, כגון עולים, תושבים ארעיים, חברות ספנות ותעופה ויצואנים.

חשבונות עו"ש: חשבונות במוסדות הבנקאיים, שניתן למשוך מהם על פי דרישה.

אשראי כולל ניכיון שטרות, מימון באמצעות השכרת נכסים, אשראי מפיקדונות למתן הלוואות, יתרות חובה בחשבונות עו"ש והתחייבויות לקוחות על חשבון תקבולים.

החל ב-31.3.1997 האשראי הוא באחריות התאגיד הבנקאי בלבד, כלומר אשראי מפיקדונות לא נכלל יותר לפי מידת הגבייה, אלא מהווה סעיף חוץ-מאזני.

אשראי לציבור:

(א) כולל הלוואות לציבור, משיכות יתר בחשבונות עו"ש של הציבור, עסקאות של רכישה בתנאי מכר חוזר, השאלת ניירות ערך לצורך כיסוי מכירה של ני"ע בחסר, עסקאות מימון על ידי החכרת ציוד ("ליסינג").

(ב) בלוח 2/ט, המבוסס על הדוחות הכספיים לציבור ועל המאזן החודשי של הפיקוח על הבנקים, נתוני האשראי הם לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות, ההפרשה הנוספת וההפרשה הכללית.

אשראי לממשלה: אשראי לממשלת ישראל מפיקדונות מאושרים למתן הלוואות, מפיקדונות באוצר מתכניות חיסכון, מהנפקות אג"ח ומפיקדונות הציבור במטבע חוץ, וכן אשראי מאמצעיו החופשיים של הבנק.

אשראי מפיקדונות מאושרים למתן הלוואות (פמל"ה): אשראי מפיקדונות למתן הלוואות שהופקדו על ידי חברות קשורות (מהנפקות), קופות גמל ואחרים, ואשר אושרו במסגרת הוראות הנזילות, למעט השתתפות התאגיד הבנקאי מאמצעיו.

ריבית: ריבית, הפרשי הצמדה (לרבות הפרשי הצמדה למט"ח) והפרשי שער של יתרות הנקובות במט"ח.

ריבית בסיסית: ריבית תעריפית ללקוחות מועדפים בעלי חשבונות חוזרים דביטוריים.

ריבית תעריפית: הריבית הנומינלית, ואינה כוללת דמי ניהול, היטל, עמלה וכו'.

ריבית רגילה: ריבית שנקבעה ללקוח, והכוללת ריבית בסיסית בתוספת פרמיית סיכון (לפי הערכת הבנק את הלקוח).

ניירות ערך ומדדיהם (לוחות ט/4-ט/6)

נייר ערך: תעודה המונפקת על ידי חברות ציבוריות, ממשלה, או תאגיד שהחוק מאפשר לו להנפיק ניירות ערך. ניירות ערך כוללים מניות, איגרות חוב ועוד.

איגרת חוב (אג"ח): נייר ערך ובו התחייבות של מנפיק (ממשלה, חברה או מוסד) לתשלום של סכום הנקוב באיגרת חוב במועד המצוין בה. הגוף המנפיק מקבל מרוכש האג"ח כסף ומתחייב להחזירו בעתיד.

אג"ח ממשלתיות: מונפקות על ידי הממשלה. איגרות אלו נחשבות בעלות סיכון נמוך יחסית לאג"ח של גופים אחרים.

אג"ח קונצרניות: מונפקות על ידי חברה, באמצעות תשקיף. תשקיף הוא מסמך ההצעה לציבור של ניירות ערך הכולל גילוי נאות על ניירות הערך המוצעים ותנאי הנפקתם, ופירוט בנוגע לעסקי החברה. התשקיף מפרט את פרטי ההנפקה, הדוחות הכספיים של החברה, מבנה ההון של החברה, וכל מידע מהותי אחר לגבי פעילות החברה.

אג"ח צמודה למדד: איגרת חוב, שערך הקרן והריבית המשולמת עליה, משתנה לפי השינוי במדד המחירים לצרכן.

אג"ח צמודה למט"ח: איגרת חוב, שערך הקרן והריבית המשולמים עליה מתעדכנים לפי שער המטבע שאליו האג"ח צמודה.

מק"מ: איגרות חוב ממשלתיות לא-צמודות לזמן קצר.

"רצף": שיטה חדשה למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב, המופעלת מאוגוסט 1997 באופן הדרגתי לגבי כל ניירות הערך, ומבוססת על מערכת ממוחשבת למסחר רציף וסימולטני. המערכת מאפשרת הזרמה וביצוע שוטפים של פקודות על ניירות ערך בזירת המסחר הממוחשב.

מניה: תעודה המקנה למחזיק בה בעלות בחברה, זכות לקבל דיבידנדים מרווחי החברה, זכות הצבעה בחברה וזכות לקבל את החלק היחסי בנכסים שיוותרו לאחר פירוק, אם תפורק החברה.

מדד מניות: כלי סטטיסטי למדידת שינויים בשערי מניות. הבורסה מחשבת ומפרסמת מדדים לקבוצות שונות של מניות, כגון מדד תל אביב-25 (מדד המעו"ף), מדד תל אביב-100 ועוד.

מדד שיעור תשואה כולל (מדד ערך תיק) מודד את השינויים בתשואה הכוללת של המניות ושל איגרות החוב, כלומר נוסף על מדידת שינויי השערים והתקבולים ממניות ההטבה והזכויות, הוא מודד גם את התקבולים במזומן – דיבידנד וריבית (כולל הצמדה של הריבית); זאת תוך התחשבות בעיתוי קבלת התקבולים.

מדד שיעור התשואה הכולל לקבוצות (כמו ענפי מניות, סוגי איגרות חוב) מתקבל כמדד משוקלל מהמדדים לניירות הבודדים, כאשר המשקל של כל נייר הוא ערך השוק שלו.

השינויים החלים במדד מתקופה לתקופה משקפים את השינויים שחלו בין שתי נקודות זמן בשיעור התשואה הכולל של הניירות שאליהם המדד מתייחס.

מינואר 1977 עד דצמבר 1981 ערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה "מדד שיעור תשואה כולל", המתייחס לכל המניות ואיגרות החוב הנסחרות והרשומות בבורסה. לפני כן, החל בשנת 1950, פרסמה הלשכה מדדים לשערי ניירות הערך בבורסה.

החל ב-1982 מחושבים המדדים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, והתהליך מתבצע בשיתוף פעולה עם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ברמה המתודולוגית ובבקרה שוטפת של מערך המדדים.¹

מדד "תל אביב – 25" הוא מדד הדגל של הבורסה שפורסם תחילה תחת השם "מדד מעו"ף". המדד כולל את 25 המניות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר בבורסה, ואשר עומדות בתנאי הסף של המדד. המדד מהווה נכס בסיס לאופציות ולחוזים עתידיים, לתעודות סל ולתעודות בחסר הנסחרות בבורסה. הרכב המדד (גם מדדים "תל אביב – 75" ו-"תל אביב – 100") מעודכן פעמיים בשנה ביום ה-15.6 וה-15.12 לפי נתונים קבועים ב-31.5 וב-30.11, בהתאמה.

מדד "תל אביב – 75" הוא אחד מהמדדים המובילים של הבורסה והוא מתפרסם מאז 1999. המדד כולל את 75 המניות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר בבורסה, שלא נכללו במדד "תל אביב – 25", והכלולות במאגר המניות. הבסיס למדד זה הוא מדד "תל אביב – 100": $31.12.98=299.89$.

מדד "תל אביב – 100" הוא מדד מרכזי הכולל את כל המניות הנכללות במדדים "תל אביב – 25" ו-"תל אביב – 75".

מדד "יתר מניות והמירים" כולל את כל ההמירים הנסחרים בבורסה ואת כל המניות הנסחרות בבורסה שאינן כלולות במדד "תל אביב – 100".

¹ הסברים מפורטים ראו בפרסום *מדדי ניירות ערך בבורסה בתל אביב*, של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ והלמ"ס, אוקטובר 2002.

מדד "תל אביב – בנקים" מתפרסם החל מ-3.1.99 ומורכב ממניות של חמשת הבנקים המסחריים שמניותיהם בעלות שווי השוק הגבוה ביותר. מדד זה משמש כנכס בסיס למסחר בנגזרים. הבסיס למדד זה הוא מדד "בנקים ואחזקה": $31.12.98=366.88$.

מדד "תל אביב פיננסים", כולל את כל המניות הנכללות בשלושה ענפים פיננסיים: ענף בנקים, ענף ביטוח וענף שירותים פיננסיים (בהתאם לסיווג הבורסה). הבסיס למדד זה הוא מדד "תל אביב – בנקים": $30.12.04=814.18$.

מדד "תל אביב נדל"ן – 15", כולל את 15 המניות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר הנכללות בענף "נדל"ן ובינוי" (בהתאם לסיווג הבורסה). הבסיס למדד זה הוא מדד "נדל"ן ובינוי": $31.12.04=278.80$.

שערי חליפין

שערי חליפין יציגים: שערי חליפין של מטבעות חוץ במונחי שקלים חדשים. השער היציג של מטבע חוץ הוא אינדיקטור לשער החליפין של אותו מטבע בשוק מטבע החוץ. השער היציג מבוסס על ממוצע שערי הקנייה והמכירה שמפרסמים הבנקים, ואינו משקף בהכרח שערים של עסקאות שבוצעו. אין לשערים היציגים מעמד רשמי מחייב על פי דין, ואין הם מתפרסמים ב"רשומות". עיקר השימוש בהם הוא לצורכי שערון וכשערים שאליהם מתייחסים חוזים.

השער היציג של דולר ארה"ב ליום מסוים הוא השער הממוצע במסחר הבין-בנקאי הדו-צדדי בפרק זמן שהוגדר מראש.

השערים היציגים של מטבעות אחרים מחושבים לפי השער היציג של הדולר ולפי שערי אותם מטבעות לעומת דולר ארה"ב בשוקי המטבע הבין-לאומיים במועד קביעת השער היציג.

שערי חליפין ממוצעים: שער חליפין חודשי ממוצע חושב כממוצע של שערים יציגים יומיים בימי המסחר בחודש הנסקר (ללא ימי שבת, ראשון וחגים, שבהם לא מתפרסמים שערים יציגים). שער ממוצע שנתי חושב מהשערים הממוצעים החודשיים.

מחלקת מט"ח שבבנק ישראל הפסיקה לפרסם את השער של סל חמשת המטבעות במאי 2007, ולכן הופסק גם פרסומו בלוח ט/8.

הנתונים על הבנקים, שערי ריבית ושערי חליפין מתקבלים מבנק ישראל. הנתונים על ניירות הערך מתקבלים מן הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ.

י. מחירים

עדכון המדדים וקישורים: מדדי המחירים מעודכנים מדי כמה שנים. העדכון כולל בחינת רכיבי "סל המדד" ועדכוןם בהתאם. משקל רכיבי "הסל" מחושב בהתאם לתקופת הבסיס החדשה.

למטרות מעשיות ניתן לקשר סדרות של אותו מדד המוצגות ביחס לתקופות בסיס שונות, ולהביאן על ידי כך לבסיס שווה. הנוסחה הכללית של קישור מדד לקודם לו (מבחינת תקופת בסיס) היא על ידי הכפלתו ב"מקדם קשר". "מקדם הקשר" הוא המדד של תקופת הבסיס החדשה, המחושב על פי הבסיס הישן, חלקי 100.0.

מדד המחירים לצרכן מודד את אחוז השינוי שחל לאורך זמן בהוצאה הדרושה לקניית סל תצרוכת קבוע של משפחה, אשר ניתן לאמוד את מחירו באופן סדיר. החל בינואר 2015 נמדדים משקלי ה"סל", המייצג את תצרוכת משקי הבית, לפי סקר הוצאות משק הבית ב-2012-2013, והמדד הרשמי מוצג ביחס לתקופת הבסיס: ממוצע 2014=100.0 נקודות. פרטים על הרכב סל הצריכה ב-2012-2013 (במחירי 2014), ראו בירחון לסטטיסטיקה של מחירים, 2015/1 (אתר הלמ"ס באינטרנט).

מדד מחירי יצרן של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים מודד את שינויי המחירים המתקבלים על ידי היצרנים בתעשייה בעבור מוצרים ושירותים מתפוקת התעשייה, בשלב השיווק הראשון בארץ.

החל בינואר 2013 מתפרסם מדד מחירי תפוקת התעשייה במתכונת מעודכנת ולפי הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה 2011. משקלי המדד עודכנו בהתאם לנתונים על ערך תפוקת התעשייה בשנת 2011 (במחירי שנת 2012) והמדד נערך ביחס לתקופת בסיס חדשה: ממוצע שנת 2012 = 100.0 נקודות.

החל בינואר 2013 מדד מחירי תפוקת התעשייה אינו כולל כרייה וחציבה והוצאה לאור. מדד מחירים לענף כרייה וחציבה ממשיך להתפרסם בנפרד וכן מתפרסם מדד מחירים נפרד להוצאה לאור.

מדדי מחירי יצוא בתעשייה מודדים את שינויי המחירים המתקבלים על ידי היצרנים בתעשייה עבור מוצרים ושירותים מתפוקת התעשייה המיועדים ליצוא. נכללים מדדים עבור מרבית הענפים הראשיים וענפי המשנה עם ערך מכירות גבוה ליצוא. במדגם נכללים מפעלים עם ערך מכירות ליצוא מעל 10 מיליון דולרים וכן מפעלים ש-50% מערך המכירות שלהם מיועד ליצוא. המדדים הם רבעוניים.

מדדי מחירים לענפי השירותים מודדים את שינויי המחירים המתקבלים על ידי היצרנים בענפי השירותים עבור שירותים שהם מספקים למגזר העסקי, הממשלתי ולצריכה סופית. הכיסוי הוא חלקי ובשלב זה נכללים מדדים לענפים: "שירותים משפטיים", "הנהלת חשבונות וראיית חשבון", "שמירה ואבטחה", "ניקיון", "שירותי ייעוץ ניהולי", "פרסום" ו"שירותי תעסוקה". במשך הזמן צפויים להתפרסם מדדים לענפים נוספים. המדדים הם רבעוניים.

מדד מחירי התשומה בבנייה למגורים מודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע ומייצג של חומרים, מוצרים ושירותים לבניית בתי מגורים. החל באוגוסט 2011 מתפרסם המדד על בסיס יולי 2011=100.0, והוא מבוסס על תוצאות סקר הוצאות על מבני מגורים שבנייתם הושלמה עד דצמבר 2008 (ממצאי הסקר התפרסמו בירחון לסטטיסטיקה של מחירים, 2011/8).

למטרות מעשיות ניתן לקשר את המדד המוצג על בסיס יולי 2011 למדד הקודם המוצג על בסיס ינואר 2004, על ידי הכפלתו במקדם קשר (לפירוט מקדמי הקשר, ראו באתר הלמ"ס באינטרנט, הירחון לסטטיסטיקה של מחירים, מדדים לפי בסיסים שונים ומקדמי קשר – מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים, הגדרות והסברים ומשקלות, סעיפים 1.3 עד 1.4).

מדד מחירי תשומה בבנייה למסחר ומשרדים

המדד מודד את השינויים החלים במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית "סל" קבוע של חומרים, מוצרים ושירותים המשמשים לבניית מבני מסחר ומשרדים, והמייצג את הרכב הוצאות הבנייה של קבלנים וקבלני משנה. החל בפברואר 2012, המדד מתפרסם ומוצג על בסיס: ינואר 2012=100.0 נקודות. משקלי המדד מבוססים על תוצאות סקר הוצאות על מבני מסחר ומשרדים. אוכלוסיית הסקר כללה מבנים של בנייה חדשה, לשימוש כמבני מסחר ומשרדים, שבנייתם הסתיימה בשנים 2006 עד 2009 ושגודלם מעל 500 מ"ר.

השינויים ברמת המחירים של הסעיפים השונים במדד, נאמדים על ידי השינוי במחירי המדגם של חומרים ושירותים שונים, הנמכרים לאוכלוסיית הקבלנים הראשיים וקבלני המשנה בענף. המחירים מתקבלים ממדגם של ספקים וסיטונאים, יבואנים ומפעלים שונים.

מדד מחירי התשומה בסלילה וגיזור מודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע ומייצג של חומרים ושירותים המשמשים לסלילת כבישים ולגיזור. סל המדד שמחיריו נמדדים החל בפברואר 2010, מייצג את הרכב ההוצאות על עבודות סלילה וגיזור. המדד המעודכן מוצג על בסיס ינואר 2010=100.0 (ממצאי הסקר התפרסמו ברחון לסטטיסטיקה של מחירים, 2010/2).

למטרות מעשיות ניתן לקשר את המדד המוצג על בסיס ינואר 2010 למדד הקודם המוצג על בסיס ינואר 1996, על ידי הכפלתו במקדם קשר.

על השינויים שהוכנסו למדד, לאחר עדכון, ראו ירחון לסטטיסטיקה של מחירים, מדד מחירי תשומה בסלילה וגיזור, הגדרות והסברים ללוחות, סעיפים 1.1-1.6.

מדד מחירי התשומה בחקלאות מודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע ומייצג של מוצרים ושירותים בענף החקלאות. החל בינואר 2001 מחושב מדד מחירי התשומה בחקלאות במתכונת מעודכנת על בסיס חדש (ממוצע 2000=100.0) ולפי מערכת משקלים חדשה.

למטרות מעשיות ניתן לקשר את המדד המעודכן המוצג על הבסיס החדש (2000=100.0) למדד הקודם, על ידי הכפלת המדד החדש במקדם קשר.

על השינויים שהוכנסו למדד עם עדכון, ראו נספח לרחון לסטטיסטיקה של מחירים, 2001/6.

מדד מחירי התשומה באוטובוסים מודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע ומייצג של מוצרים ושירותים הדרושים לענף התחבורה באוטובוסים. החל בפברואר 2007 מחושב מדד מחירי התשומה באוטובוסים במתכונת מעודכנת על בסיס חדש (ינואר 2007=100.0) ולפי מערכת משקלים חדשה.

למטרות מעשיות ניתן לקשר את המדד המעודכן המוצג על הבסיס החדש (2007=100.0) למדד הקודם, על ידי הכפלת המדד החדש במקדם קשר.

על השינויים שהוכנסו למדד עם עדכון, ראו ירחון לסטטיסטיקה של מחירים, מדדים לפי בסיסים שונים ומקדמי קשר, מדד מחירי תשומה באוטובוסים, הגדרות והסברים ללוחות, סעיפים 1.3 עד 1.5.

יא. עבודה ושכר

סקר כוח אדם – האוכלוסייה וכוח העבודה

1. **אוכלוסייה:** אוכלוסיית הסקר כוללת את האוכלוסייה הקבועה (דה-יורה) של מדינת ישראל בגיל 15 ומעלה.

באוכלוסיית הסקר **נכללים:**

1. תושבים קבועים השוהים בישראל.
2. תושבים קבועים השוהים מחוץ לישראל שנה או פחות ברציפות.
3. עולים חדשים ועולים בכוח - מרגע בואם לישראל.
4. תיירים, מתנדבים או תושבים ארעיים השוהים בישראל יותר משנה ברציפות.
5. החל בשנת 1968, כולל תושבי מזרח ירושלים.
6. החל בשנת 1972, כולל את התושבים ביישובים הישראליים בנפת הגולן במחוז צפון; משנת 1982, כולל את כל התושבים בנפת הגולן במחוז צפון.
7. משנת 1972 עד שנת 2005 כולל את התושבים ביישובים הישראליים באזורי יהודה והשומרון וחבל עזה. משנת 2006 כולל את התושבים ביישובים הישראליים באזור יהודה והשומרון.

באוכלוסיית הסקר **לא נכללים:**

1. תושבים קבועים השוהים מחוץ לישראל יותר משנה ברציפות.
2. תיירים, מתנדבים או תושבים ארעיים השוהים בישראל שנה או פחות ברציפות.
3. דיפלומטים ואנשי או"ם.

2. **השבוע הקובע:** השבוע המסתיים בשבת שלפני הפקידה בסקר.

3. תכונות כוח העבודה

3.1 **כוח העבודה:** בני 15 ומעלה שהיו "מועסקים" או "בלתי מועסקים" בשבוע הקובע, לפי ההגדרות המפורטות להלן:

3.1.1 **מועסקים:** אנשים שעבדו בעבודה כלשהי, לפחות שעה אחת בשבוע הקובע, בישראל או בחו"ל מטעם מוסד או חברה ישראליים, תמורת שכר, רווח, או תמורה אחרת; כל העובדים בקיבוצים; בני משפחה שעבדו בעסק המשפחתי 15 שעות ויותר בשבוע הקובע ללא תשלום; אנשים השוהים במוסדות, שעבדו 15 שעות ויותר בשבוע; משרתים בצבא (חובה או קבע); אנשים שנעדרו זמנית מעבודתם.

קבוצת המועסקים מורכבת משלוש קבוצות משנה:

א. **עבדו בהיקף מלא:** עובדים שעבדו 35 שעות או יותר בשבוע הקובע. מניין השעות כולל את השעות שהעובד עבד למעשה, כולל שעות נוספות עם או בלי תשלום ושעות המתנה (לדוגמה שעות שבהן בעל מונית או סבל ממתין לקבלת עבודה) וכן שעות הכנה הקשורות לעבודה, אפילו אם אינן מבוצעות במקום העבודה (כגון הכנת מערכי שיעור, חזרות וכד').

ב. **עבדו בהיקף חלקי:** עובדים שעבדו 1-34 שעות (כמפורט לעיל) בשבוע הקובע.

ג. **נעדרו זמנית מעבודתם:** עובדים שנעדרו מעבודתם במשך כל השבוע הקובע מפאת מחלה, חופשה, מילואים, צמצום בהיקף העבודה, סכסוך עבודה, הפסקה זמנית של העבודה (עד ל-30 יום) או סיבה אחרת.

בהגדרה נכללים עובדים שנעדרו זמנית מעבודתם רק אם יש להם זיקה רשמית למקום העבודה, כלומר חזרתם לעבודה אצל אותו מעסיק בתום תקופת ההיעדרות מובטחת. לא נכללים עובדים שנעדרו מעבודתם יותר משנה.

ישנה חלוקה נוספת של המועסקים לפי מספר שעות העבודה שלהם בדרך כלל: מועסקים שעובדים בדרך כלל בהיקף מלא, ומועסקים שעובדים בדרך כלל בהיקף חלקי.

3.1.2 בלתי מועסקים: אנשים שלא עבדו כלל (אפילו לא שעה אחת) בשבוע הקובע וחיפשו עבודה באופן פעיל בארבעת השבועות שקדמו לפקידתם בסקר על ידי רישום בלשכות העבודה של שירות התעסוקה, על ידי פנייה אישית או בכתב למעסיק או בדרכים אחרות, והיו יכולים להתחיל לעבוד בשבוע הקובע, לו הוצעה להם עבודה מתאימה ("זמינים לעבודה"). כולל אלו שהובטחה להם עבודה בתוך 30 יום.

קבוצת הבלתי מועסקים מורכבת משתי תת-קבוצות:

א. בלתי מועסקים שעבדו בארץ או בחו"ל מטעם מוסד או חברה ישראלים ב-12 החודשים שקדמו לפקידתם בסקר.

ב. בלתי מועסקים שלא עבדו בארץ או בחו"ל מטעם מוסד או חברה ישראלים ב-12 החודשים שקדמו לפקידתם בסקר.

3.2 אינם בכוח העבודה: כל בני 15 ומעלה שלא היו "מועסקים" או "בלתי מועסקים" בשבוע הקובע. בקבוצה זו כלולים: תלמידים, אנשים שעבדו בהתנדבות, אנשים שטיפלו בילדים/בבן משפחה/במשק הבית ולא עבדו אפילו שעה אחת בשבוע הקובע מחוץ למשק הבית, אנשים שאינם מסוגלים לעבוד, אנשים החיים מקצבה, מפנסיה, מרנטה וכו', שלא עבדו אפילו שעה אחת בשבוע הקובע; בני משפחה שעבדו בעסק המשפחתי ללא תשלום פחות מ-15 שעות בשבוע הקובע; אנשים השוהים במוסדות שעבדו פחות מ-15 שעות בשבוע.

להסברים על שיטות הדגימה, איסוף הנתונים, האמידה וניכוי העונתיות, ראו מבוא [לירחון סקרי כוח אדם בדף הנושאי "סקרי כוח אדם"](#).

תעסוקה ושכר (על פי דיווחי המעסיקים למוסד לביטוח לאומי ומקורות מינהליים אחרים)

החל מינואר 2012 ענפי הכלכלה בלוחות הירחון מסווגים לפי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה, 2011.

הסטטיסטיקה על תעסוקה ושכר מבוססת בעיקרה על עיבוד חודשי של דיווחי המעסיקים (מתוקף חוק) למוסד לביטוח לאומי על משרות שכיר של עובדים ועל שכר, על גבי טופסי 102 (למשרות שכיר של עובדים ישראלים) ו-612 (למשרות שכיר של עובדים מחו"ל), ובחלקה על מקורות מינהליים אחרים. הנתונים על משרות השכיר של עובדים מהרשות הפלסטינית מתקבלים ממינהל התשלומים של שירות התעסוקה וכן מהמוסד לביטוח לאומי. הנתונים של משרות השכיר של עובדי מדינה ועובדי רשויות מקומיות מתקבלים מעיבוד קובצי השכר המתקבלים ממל"מ מערכות בע"מ ומהחברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי בע"מ ועוד.

אומדנים מוקדמים של משרות השכיר והשכר הממוצע למשרת שכיר מתפרסמים כחודשיים לאחר תום החודש שבעברו שולם השכר. האומדנים עוברים מספר עיבודים, ומתפרסמים כמה פעמים, בכל פעם ברמת מהימנות גבוהה יותר.

החל מינואר 2012, הנתונים על מדדי תעסוקה ושכר מבוססים על מדגם חדש, והבסיס החדש הנו 2011. מדגם משרות השכיר של עובדים ישראלים כולל כ-19,300 מפעלים פעילים, ומכסה כ-65% מסך כל משרות השכיר. מדגם משרות השכיר של עובדים מחו"ל כולל כ-3,800 מפעלים פעילים, ומכסה כ-75% מסך כל משרות השכיר.

השוואה לתקופות קודמות יש לעשות באמצעות מדדים.

משרות שכיר: מספר המשרות של עובדים (קבועים וארעיים) שעבדו באותו חודש לפחות יום אחד (או נעדרו זמנית בתשלום עקב מחלה, חופשה, מילואים וכו'), המופיעות בגיליונות התשלומים של מפעלים או של מוסדות. משרות המופיעות בגיליונות התשלומים של יותר ממפעל או ממוסד אחד באותו חודש, נספרות כמספר הפעמים שהן מופיעות, כך שלמעשה הנתונים מתייחסים למספר המשרות שבעבורן שולם שכר באותו חודש, ללא התייחסות להיקף המשרה של העובד.

משרות שכיר של עובדים זרים: מספר המשרות של עובדים מחוץ לארץ וכן משרות של עובדים מהרשות הפלסטינית ועובדים מדרום לבנון (עד מאי 2000).

משרות שכיר של עובדים מחו"ל: מספר המשרות של עובדים מחוץ לארץ (קבועים וארעיים) המדווחות בטופס 612 של המוסד לביטוח לאומי. הנתונים כוללים גם משרות של עובדים מהרשות הפלסטינית שעליהן מדווחים על גבי טופס 612 המעסיקים השייכים לסניף מזרח ירושלים של המוסד לביטוח לאומי. הנתונים אינם כוללים משרות של מטפלים/ות המועסקים במשק הבית ומדווחים על ידי מעסיקיהם כעוזרים/ות בית. המוסד לביטוח לאומי אינו בודק את מעמד העובדים מבחינת החוק.

משרות שכיר של עובדים מהרשות הפלסטינית: הדיווחים ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה מתקבלים ממינהל התשלומים של שירות התעסוקה. החל בשנת 2008, בנוסף לדיווחים אלו מתקבלים מהמוסד לביטוח לאומי דיווחים על משרות שכיר של עובדים מהרשות הפלסטינית המועסקים ביישובים ישראליים באזור יהודה והשומרון.

שכר ברוטו (במחירים שוטפים): תגמול בכסף או בעין המשולם על ידי המעסיק לשכיר בעבור עבודתו בתקופת הדיווח, כולל בעבור זמן שלא עבד, כגון חופשה שנתית והיעדרויות וחופשות אחרות בתשלום.

שכר ברוטו (במחירים קבועים): שכר ברוטו בניכוי מדד המחירים לצרכן של כל חודש.

שכר כולל:

תגמול בכסף: תשלומים כגון שכר יסוד, תוספות יוקר, תוספות ותק, מקדמות, תשלומים בעבור שעות נוספות, פרמיות, תגמולים, מענקים ותוספות למיניהן (שוטפים או חד-פעמיים) כמו כוננויות, תורנויות, "חודש 13", קצובת נסיעה, גמול השכלה, גמול השתלמות, תשלומים בעבור החזקת רכב, דמי הבראה.

תגמול בעין: תשלומים כגון זקיפות הטבה לרכב, לטלפון סלולארי, שי לחגים, לימודים, השתלמויות ונסיעות לחו"ל.

שכר אינו כולל:

הפרשות סוציאליות המשולמות על ידי המעסיק כגון הפרשות לקרנות פנסיה, לקופות גמל, לקרנות השתלמות, לביטוח לאומי ולביטוח בריאות. השכר גם אינו כולל תשלומי פיצויי פיטורים.

שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר (במחירים שוטפים): השכר ברוטו לחודש מחולק במספר משרות השכיר באותו חודש. מהגדרת משרות שכיר נובע, כי השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר נמוך מן השכר החודשי הממוצע לשכיר.

שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר (במחירים קבועים): השכר ברוטו לחודש במחירים קבועים מחולק במספר משרות השכיר באותו חודש.

מדד שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר במחירים קבועים מתקבל על ידי חלוקת מדד סך כל השכר במדד משרות השכיר.

משרות שכיר של עובדי רשויות מקומיות:

שכר נטו: השכר ברוטו לחודש, פחות הניכויים משכר העובד למוסד לביטוח לאומי (כולל ביטוח בריאות, החל בינואר 1995) ולמס הכנסה.

יחידת עבודה: צירוף של חלקי משרות למשרה מלאה, בהתאם לדירוג שלפיו משלמים שכר. לדוגמה, שלושה עובדים בשליש משרה יספרו כשלוש משרות שכיר, אך כיחידת עבודה אחת.

האוכלוסייה הנחקרת כוללת את כל משרות השכיר במשק הישראלי המדווחות למוסד לביטוח לאומי על גבי טופס 102; כמו כן, נכללות משרות שכיר של חברי קואופרטיבים, עובדים אזרחיים של מערכת הביטחון ועובדים מהרשות הפלסטינית. האוכלוסייה כוללת גם את משרות השכיר של עובדים מחוץ לארץ המדווחים למוסד לביטוח לאומי על גבי טופס 612. האוכלוסייה אינה כוללת משרות שכיר של חברי קיבוצים העובדים במשקיהם או במפעלים שבבעלות משקיהם, מעסיקים שאינם שכירים העובדים במפעליהם, תלמידים בבתי ספר מקצועיים וחקלאיים, חניכים במוסדות להכשרה מקצועית ועוזרי בית.

אבטלה רשומה

תביעות ואישורי המשך לתשלום דמי אבטלה

הנתונים מתקבלים מדי חודש מהמוסד לביטוח לאומי. על ניכוי עונתיות ואומדני מגמה – ראו סקר כוח אדם (הנתונים מחושבים מחדש מדי חודש).

תביעות לדמי אבטלה: תביעות שהוגשו על ידי מובטלים לסניפי המוסד לביטוח לאומי לקבלת דמי אבטלה. מובטל שצבר תקופת עבודה של 12 מתוך 18 חודשים שקדמו לתחילת אבטלה זכאי לדמי אבטלה. זכאותו נבדקת לאחר הגשת התביעה. מובטל יכול למצות את זכאותו במהלך 12 חודשים מיום שהתחיל להיות מובטל. תקופת התשלום המרבית נעה בין 50 ל-175 יום בהתאם לגיל ולמצב המשפחתי.

אישורי המשך: מובטל שתביעתו אושרה ממשיך להתייצב בשירות התעסוקה. אישורי המשך הם האישורים החודשיים שמגיעים למוסד לביטוח לאומי משירות התעסוקה המציין מספר ימי התייצבות לכל מובטל שתביעתו אושרה.

סך הכל תביעות ואישורי המשך לתשלום דמי אבטלה: המובטלים שהגישו תביעה בחודש הנדון ומובטלים שהגישו תביעה בחודשים הקודמים ועדיין זכאים לדמי אבטלה.

בשנת 2003, שונה חוק ביטוח אבטלה ובעקבות זאת שונו תנאי הזכאות לקבלת דמי אבטלה, מבחינת תקופת אכשרה, ימי זכאות וגובה תשלום.

י.ב. חקלאות

בירחון מובאים שני לוחות סיכום חודשיים של הסטטיסטיקה של החקלאות. נתונים מפורטים מתפרסמים [ברבעון לסטטיסטיקה של חקלאות](#). לוחות אלו ונתונים נוספים אפשר למצוא בפרסומים אחרים המופיעים באתר האינטרנט של הלמ"ס.

שיווק תוצרת חקלאית מקומית

זוהי סדרה חודשית של נתונים על התוצרת המקומית בלבד (ללא יבוא), שייצורה הסתיים (לאחר גידול, קטיף, מיון ואריזה) בחודש הנסקר, והיא שווקה לפי היעדים: השוק המקומי, יצוא ותעשייה.

הנתונים כוללים את התוצרת שנמכרה (שווקה) באמצעות גופי השיווק והריכוז האלה:

1. מועצות ייצור
2. ארגונים ותאגידים ענפיים (כולל הערכות)
3. סיטונאי ירקות ופירות
4. יצואנים
5. מפעלי תעשייה ובתי מטבחים

במקרים מסוימים (כגון כותנה), נתוני הסדרה מתייחסים לתוצרת מאוחסנת לפני שיווקה.

הסדרה אינה כוללת את התוצרת החקלאית הנמכרת (משווקת) שלא באמצעות הגופים הנ"ל, כגון מכירה פרטית, צריכה פרטית ותוצרת ביניים.

מינואר 2008, נתוני שיווק הפירות מבוססים על הערכות רבעוניות של מועצת הצמחים.

ערך התוצרת

ערך התוצרת מחושב על פי המחירים שנאמדו בחודש הנסקר (במחירים שוטפים) בנקודת היציאה מהמשק החקלאי (השלב שבו עוברת התוצרת החקלאית: לתעשייה – בכניסה למפעל; לשיווק המקומי – בכניסה לשוק הסיטוני; ליצוא – בכניסה לנמל). הסיכום השנתי של הערך נעשה על ידי התאמת ערכי הריכוז החודשיים לממוצע השנתי, לפי מדד המחירים לצרכן.

יש להדגיש:

1. קבוצת גידולי השדה כוללת את הגידולים: חיטה, כותנה, אגוזי אדמה (בוטנים), תירס (קלחים) ואפונה לשימושים. מבחינת הכמות (בטונות) והערך (בש"ח), אלה הם רוב גידולי השדה (כ-70 אחוז).
2. נתוני הבקר והצאן (בטונות) הם אומדנים לפי מספר הראשים שנשחטו בבתי המטבחים. אומדן המשקל חושב לכל סוג בעל חיים לפי קבוצת משקל.

י.ג. תעשייה

הנתונים מבוססים על דוחות מפעלי תעשייה ועל מידע המתקבל ממוסדות ממשלתיים.

מדדי התעשייה מודדים את השינויים השוטפים בייצור תעשייתי (במחירים קבועים), בפדיון (במחירים שוטפים), בתעסוקה ובשכר בתעשייה.

מדדים אלו מבוססים על מדגם של כ-2,600 מפעלים השייכים לסדר תעשייה, כרייה וחציבה (ללא ענף עיבוד היהלומים), כפי שהוגדרו בפרסום **הסיווג האחד של ענפי הכלכלה, 2011**.¹

החל בירחון מרס 2013 מוצג המדד לפי סיווג ענפי הכלכלה 2011, לפי מדגם חדש שהוצא בשנת 2011 ולפי הבסיס: 2011=100.0. מדדי שנת 2012 חושבו מחדש על פי המדגם החדש והמדדים לשנים קודמות הועברו לבסיס 2011 על פי מטריצת מעבר. ניתן לקבל את המדדים משנת 2004 לפי סיווג 2011 במאגר הנתונים שבאתר הלמ"ס.

מדד הייצור התעשייתי משקף את השינויים החודשיים בנפח הייצור, שהוא הערך המוסף של התעשייה בכל אחד מענפיה.

מאחר שלמעשה, אין אפשרות לקבל מן המפעלים דיווח חודשי על השינויים בערך המוסף לצורכי חישוב המדד של הייצור התעשייתי, מודדים את השינויים באמצעות אינדיקטורים שונים, כגון ייצור מוצרים ופדיון במחירים קבועים, בהנחה, שהשינויים בהם משקפים את השינויים בערך המוסף. השינויים החלים באינדיקטורים של ענפי המשנה משוקללים בהתאם לערך המוסף של ענפי משנה בתוך ענף ראשי וסך כל התעשייה. כמקור למשקלות עבור ענפי משנה וענפים ראשיים משמש הערך המוסף הגולמי, במחירי גורמי הייצור, כפי שנתקבל מסיכומים של סקר התעשייה ל-2009 המותאמים לשנת בסיס המדדים, 2011.

משרות שכיר: כל העובדים המופיעים בגיליונות התשלום (מנהלים, פקידיים ופועלים, כולל משרות של עובדים מאזורי יהודה והשומרון וחבל עזה) וכן חברי אגודות שיתופיות. חברי קיבוץ העובדים במפעל קיבוצי אך אינם מקבלים שכר נחשבים כבעלים. לא נכללים עצמאיים המבצעים עבודות בקבלנות למפעל.

משרות: משרות שכיר, בעלים וכן בני משפחה העובדים ללא שכר.

¹ הלמ"ס (2012). **הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011**. פרסום טכני מס' 80. ירושלים: המחבר.

מועסקים, שכירים/משרות, משרות שכיר

הגדרות והסברים

1. אומדני תעסוקה: אנשים או משרות.

סקרי משקי בית: אומדני תעסוקה מתייחסים לאנשים הקשורים לפעילות כלכלית.

מקור הנתונים: ריאיון משקי בית.

סקרי משקי בית שהלמ"ס עורכת הם: סקרי כוח אדם, סקרי הוצאות משק בית, הסקר החברתי, מפקד האוכלוסין והדיר.

סקרי עסקים: אומדני תעסוקה מתייחסים למשרות הכוללות תעסוקה בתשלום.

מקור הנתונים: דיווחי מעסיקים או דיווחים מינהליים (משרות השכיר המדווחות למוסד לביטוח לאומי).

משרות (סקרי עסקים)	אנשים (סקרי משקי בית)
משרות משרות שכיר משרות לא-שכיר	מועסקים שכירים לא-שכירים

2. החל בשנת 2005 חל שינוי במונחים הנהוגים בסקרי עסקים: "משרות" ו"משרות שכיר" במקום "מועסקים" ו"שכירים". לשינוי במונחים אלו אין כל השפעה על הנתונים.

3. אנשים העובדים ביותר ממשרה אחת אצל מעסיקים שונים, ייספרו בסקרי משקי בית כמועסקים פעם אחת, ואילו בסקרי עסקים הם ייספרו פעם בעבור כל משרה שהם מחזיקים.

4. הנתונים משני המקורות אינם תואמים בגלל: הבדלים בהגדרות, בכיסוי החקירה, במקורות המידע, בשיטות איסוף הנתונים ובשיטות האמידה, וכן כתוצאה משונות המדגמים ומטעויות השבה.

שעות עבודה למעשה כוללות גם את השעות הנוספות, אך אינן כוללות שעות היעדרות בתשלום עקב חופשה, מחלה, מילואים וכו'.

שכר ומשכורת (=שכר): כל התשלומים ברוטו המופיעים בגיליונות התשלום והחייבים במס הכנסה, כגון שכר יסוד, תוספות (יוקר, ותק, משפחה וכו'), שכר שעות נוספות, הטבות, פרמיות, תשלומים חד-פעמיים כגון "משכורת חודש 13" והפרשי שכר בעבור תקופה קודמת ששולמו בחודש הדוח. כולל תשלומים בעבור שעות היעדרות בתשלום (מחלה, מילואים, חופשה וכו'). לא כולל הוצאות נוספות, כגון תשלומים לקרנות, מס מקביל ומס מעסיקים.

עלות עבודה: נוסף על הנתונים המתקבלים במסגרת מדדי התעסוקה והשכר החודשיים (שכר ברוטו, תשלומים חד-פעמיים והפרשי שכר לתקופה קודמת), מתקבלים גם נתונים חודשיים על עלות העבודה (שכר והוצאות עבודה נוספות) ששולמה בגין העסקת עובדים, כגון הפרשות לביטוח לאומי ולקרנות, מס מקביל, מס מעסיקים והסעת עובדים. מנתונים אלו, לאחר "החלקת" התשלומים החד-פעמיים (ראו הסבר להלן), חושב מדד סך כל התשלומים הקשורים בהעסקת עובדים – מדד עלות העבודה.

שיטת ההחלקה של התשלומים החד-פעמיים: בדרך כלל, תשלומים חד-פעמיים ותשלומים למפרע מתייחסים לתקופה של כמה חודשים. אין אפשרות לקבל מהמפעלים פירוט מדויק של תשלומים אלו לפי החודשים שאליהם הם מתייחסים. הואיל ויש תנודות ניכרות בגובה התשלומים החד-פעמיים, הוחלט לכלול בשכר, מדי חודש, ממוצע נע של התשלומים החד-פעמיים והתשלומים למפרע בארבעת החודשים האחרונים (חודש הדיווח ושלושה חודשים קודמים).

מדד עלות לשעת עבודה בתשלום מחושב כיחס בין מדד עלות העבודה לבין מדד שעות העבודה בתשלום, כולל שעות עבודה למעשה ושעות היעדרות בתשלום.

מדד שכר לשעת עבודה בתשלום מתקבל מחלוקת מדד שכר (למעט תשלומים חד-פעמיים והפרשי שכר בעבור תקופה קודמת) במדד שעות עבודה בתשלום (אלו הן שעות עבודה למעשה ושעות היעדרות בתשלום).

ערך המכירות (פדיון) במחירים שוטפים כולל את ערך המכירות לשוק המקומי, מכירות ליצוא, הכנסות מעבודות ותיקונים והכנסות מייצור מוצרים לשימוש עצמי וממסים, כגון מס קנייה ובלו ומס ערך מוסף. הפדיון אינו כולל סובסידיות ותמריצי יצוא.

חלוקה לפי עצמה טכנולוגית – ראו נספח ה בסיווג 2011.¹

---

¹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2012). *הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011*. פרסום טכני מס' 80. ירושלים: המחבר.

התחלה וגמר של בנייה (נתונים פיזיים) (לוחות יד/1-יד/7)

נתוני הבנייה מבוססים על דיווח לגבי היתרי בנייה, המתקבל מרשויות מקומיות ומוועדות לתכנון ולבנייה; על קובץ מינהלי המתקבל ממשרד הבינוי והשיכון; על דוח של משרד הפנים בנוגע לגזרי דין בגין בנייה בלתי חוקית, ועל איסוף נתונים בסקר שדה של הלמ"ס מקבלנים ומחברות בנייה.

נתוני הבנייה כוללים את הבנייה האזרחית המדווחת ללמ"ס על גבי היתרי הבנייה ובאמצעות קובץ מינהלי ממשרד הבינוי והשיכון. הם כוללים בניינים שהקמתם דורשת תחילה חפירת יסודות, כולל הצבת קרווילות. הנתונים כוללים אומדן עבור הבנייה ללא היתר, המבוסס על ממצאי דוחות של משרד הפנים, בנוגע לכתבי אישום ולגזרי דין. הנתונים על הבנייה באזור יהודה והשומרון מתייחסים לבנייה המתבצעת ביישובים הישראליים שבאזור זה.

נתוני הבנייה אינם כוללים את הבנייה של משרד הביטחון ושל צה"ל, הצבת קרוונים, מגורונים, הקמת חממות וסככות למיניהם, את הבנייה ביישובים לא מוכרים על ידי המדינה, שבהם מתגוררים בדוים, חוות בודדים ומתיישבים בודדים, מאחזים באזור יהודה והשומרון, בנייה שעבורה לא נמסר דיווח ללמ"ס על גבי היתרי בנייה, בנייה בלתי חוקית שלא למגורים ובנייה בלתי חוקית למגורים שלא נרשמה בדוח של משרד הפנים.

שלב בנייה: השלבים העיקריים של בנייה הם: היתר בנייה, התחלת בנייה, בנייה פעילה וגמר בנייה.

היתר בנייה: אישור בנייה שהנפיקה ועדה לתכנון ולבנייה, המאפשר למבקש ההיתר להתחיל בבנייה.

התחלת בנייה: התחלת חפירת היסודות של בניין. מועד התחלת הבנייה של דירה הוא מועד התחלת הבנייה של הבניין שבו היא ממוקמת.

בניין: מבנה נפרד מכוסה בגג, שנבנה לשימוש קבוע, מאפשר כניסת אנשים, ומתאים או מיועד להגנה על בני אדם, על חיות או על חפצים. המונח בניין מופיע בפרסומי הלמ"ס במשמעות בניין חדש. בניין חדש נבנה במגרש שלא קיים עליו בניין.

בניין בבנייה פעילה: בניין בתהליך בנייה פעיל. לא נכללים בניינים שבנייתם הופסקה.

דירה בבנייה פעילה: דירה בבניין שנמצא בתהליך בנייה פעיל. לא נכללות דירות שבנייתן הופסקה.

גמר בנייה: השלמת הבנייה של בניין או תחילת השימוש במחצית שטחו לפחות (המוקדמת מהן). הסטטיסטיקה של גמר בנייה מתייחסת למספר הדירות או הבניינים שבנייתם הושלמה. גמר בנייה של דירה הוא גמר הבנייה של הבניין שבו היא ממוקמת. לעומת זאת, בנתונים שמקורם במשרד הבינוי והשיכון נכללות במניין הדירות הגמורות כל הדירות שבנייתן הסתיימה, גם אם עדיין לא הסתיימה בנייתן של לפחות 50% מהדירות בבניין.

חודשי בנייה: מספר החודשים מהתחלת הבנייה עד גמר הבנייה. בחישוב ממוצע חודשי הבנייה של בניינים ניתן משקל שווה לכל בניין, ללא קשר למספר הדירות שבו. חישוב ממוצע חודשי הבנייה של דירות מתבסס על מספר חודשי הבנייה של הבניינים, בשקלול לפי מספר הדירות שבהם. לדוגמה: נבנו שלושה בניינים – בניין בן 30 דירות נבנה במשך 28 חודשים, בניין בן 20 דירות נבנה במשך 26 חודשים ובניין בן 10 דירות נבנה במשך 20 חודשים. ממוצע חודשי הבנייה של בניין היה 24.6 (ממוצע של 28, 26 ו-20 חודשים). ממוצע חודשי הבנייה של דירה בבניין היה 26.0 ($26.0 = 30 \times 28 + 20 \times 26 + 10 \times 20$).

שטח בנייה: סך כל השטח של כל הקומות בבניין. השטח נמדד בין הקצוות של הקירות החיצוניים. בבניינים בני שתי דירות ויותר הוא כולל גם שטחים משותפים. על פי משרד הפנים, בישראל, בבנייה על פי היתר מכוח

תכנית שהופקדה החל ביום 1 בינואר 2010, שטח מרפסת מקורה כלול בשטח הבנייה; שטח מרפסת שאינה מקורה אינו כלול. בבנייה מכוח תכנית שהופקדה לפני 1 בינואר 2010, חלים כללים אלה:

1. מרפסת הבולטת מקירותיו החיצוניים של בניין ושטחה עד 14 מ"ר אינה כלולה בשטח המותר לבנייה, ובתנאי ששטחן הכולל של כל המרפסות האלה בבניין אינו עולה על 12 מ"ר כפול מספר הדירות בבניין.

2. אם שטחן הכולל של מרפסות אלו עולה על האמור בכלל 1, יכלל השטח העודף בשטח העיקרי לבנייה.

שטח דירה: שטח דירה והשטח המשותף בבניינים בני שתי דירות ויותר.

מחוז ונפה: המחוזות והנפות מוגדרים לפי החלוקה המנהלית הרשמית של מדינת ישראל, שלפיה קיימים 6 מחוזות ו-15 נפות.

כולל יישובים ישראליים באזור יהודה והשומרון.

השינויים שחלו ב"מחוז ונפה" הם כדלקמן:

משנת 1967 מחוז ירושלים כולל את מזרח ירושלים.

משנת 1972 כולל את היישובים הישראליים באזורי יהודה והשומרון וחבל עזה, הגולן וסיני.

משנת 1981 מחוז הצפון כולל את נפת גולן.

משנת 1982 לא כולל את היישובים הישראליים שפזרו מסיני.

מאוגוסט 2005 לא כולל את היישובים הישראליים שפזרו מחבל עזה ומצפון השומרון במסגרת חוק יישום תכנית ההתנתקות התשס"ה-2005.

שטח תוספת בנייה לדירות: שטח של חדר או של חדר שירות שנבנו כתוספת לדירה קיימת. לא כולל סגירת מרפסת.

בניין למגורים: בניין שלפחות מחציתו מיועדת למגורים. כולל בנייני הוסטלים, דיור מוגן, ופנימיות. לא כולל מלונות, אכסניות, בנייני "קלאב הוטל" (נכללים ב"בנייה להארחות"), בתי חולים ובתי אבות סיעודיים (נכללים ב"בנייה של בנייני ציבור"). בנייני מגורים כוללים בניינים צמודי קרקע ובניינים אחרים. בבניין צמוד קרקע לכל דירה כניסה משלה ממפלס הקרקע. לגבי בניינים למגורים מובאים נתונים על מספר הקומות ועל מספר הדירות שבהם.

דירה: חדר או מערכת חדרים ושטח עזר בבניין קבוע או בחלק נפרד שלו שהוקמו, נבנו מחדש או הומרו למטרת מגורים. לדירה גישה לרחוב (גישה ישירה, דרך גינה, או דרך שטח אחר) או לחלל משותף בתוך הבניין (חדר מדרגות, מעבר, אולם וכו'). חדרים נפרדים למגורים שהוקמו, נבנו מחדש או הומרו כדי לשמש חלק מדירה נחשבים במניין הדירות לחלק מאותה דירה.

חדר: חלל בדירה המוקף קירות המגיעים מהרצפה עד התקרה או עד הגג. חצי חדר נחשב לחדר. חדר שירות (כגון בית שימוש, חדר רחצה, מטבח, חדר אחסון) אינו נחשב לחדר. נתוני הבנייה מספקים מידע על דירות הנבנות למגורים ועל החדרים שבהן. בשלב בניית הדירות אין מידע על השימוש שיעשה בהן ובחדרים לאחר האכלוס.

חדר נוסף: חדר שנבנה כתוספת לדירה קיימת.

קומה בבניין: כל קומה, כולל קומת קרקע (הקומה שמעל יסודות הבניין), אך לא כולל קומת עמודים מפולשת (ללא קירות) וקומות מתחת לקומת הקרקע. קומת קרקע איננה בהכרח קומת הכניסה לבניין.

ייעוד בנייה: המטרה שלשמה נבנה הבניין: למגורים או שלא למגורים – להארח, למסחר ולשירותים עסקיים, לתעשייה ולחקלאות וכן בנייני ציבור.

נתוני הבנייה מתייחסים לייעודים הבאים:

- (א) **בנייה למגורים:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים למגורים. כולל בניית הוסטלים, דיור מוגן ופנימיות.
- (ב) **בנייה שלא למגורים:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים להארכה, למסחר ולשירותים עסקיים, לתעשייה ולחקלאות וכן בנייה של בנייני ציבור.
1. **בנייה להארכה:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים לאירוח תיירים מחו"ל ומישראל, כגון: בית מלון, פנסיון, אכסניה, צימר, בית מרגוע, בית הבראה, מחנה קיט ונופש, דירת נופש (כגון דירה הנבנית בשיטת "קלאב הוטל"). לא כולל בניית הוסטלים, דיור מוגן, ופנימיות (בנייתם נכללת ב"בנייה למגורים").
  2. **בנייה למסחר ולשירותים עסקיים:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים למסחר, לעסקים, לשירותים אישיים ולמשרדים. לדוגמה: מספרה, מכבסה, משרד אדריכלים.
  3. **בנייה לתעשייה:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים לתעשייה ולמלאכה. לדוגמה: מפעל לייצור תרופות, מפעל לייצור מוצרי פלדה וברזל, מסגריה, מתפרה.
  4. **בנייה של בנייני ציבור:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים למתן שירותים לציבור – שירותי חינוך, בריאות, סעד, דת, מינהל ממשלתי, בידור, ספורט, תחבורה, תקשורת, אחסנה ומקלטים ציבוריים. לדוגמה: בית ספר, מרפאה, מתנ"ס, בית חולים, בית אבות סיעודי.
  5. **בנייה לחקלאות:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים למשקים חקלאיים, כגון: רפת, לול, אורווה, דיר, בית אריזה, מחסן חקלאי. לא כולל בניית חממות ובריכות דגים.

סקר דירות חדשות למכירה בבנייה ביזמה פרטית (לוח יד/7)

נקודת המוצא לתחילת הסקר היא קבלת ההיתר לבניית דירות למכירה, המונפק על ידי הוועדות המקומיות והאזוריות לתכנון ולבנייה.

הסקר מתבצע כנספח לסקר "התחלות וגמר בנייה ביזמה פרטית". המידע מתקבל באמצעות ראיונות בטלפון ובפקסימיליה. בריאיון נבדק מספר הדירות למכירה, לפי מאפיינים שונים, בפריסה ארצית. הראיונות נערכים בימים א' עד ה' (לא כולל חגים וערבי חג).

דירה בבנייה פעילה: דירה בבניין שנמצא בתהליך בנייה פעיל. לא כולל דירות שבנייתן הופסקה.

דירה חדשה: דירה בבניין שנמצא במועד הסקר בתהליך בנייה פעיל, או שבנייתו נסתיימה וטרם חלפו מאז 15 חודשים.

דירה חדשה למכירה: דירה חדשה שנבנתה למטרת מכירה, ושבמועד הסקר לא היה קיים לגביה חוזה מכירה חתום או לא שולמו על חשבונה דמי קדימה.

דירה חדשה שלא למכירה: דירה (ראו הגדרה לעיל), שנבנתה לשימוש עצמי של בעל הקרקע, ל"בנה ביתך", לקבוצת רכישה, להשכרה, להוסטל, לדיור מוגן או למעון, כולל אומדן לבנייה בלתי חוקית.

דירה חדשה שנמכרה: דירה חדשה שעמדה למכירה (ראו הגדרת "דירה חדשה למכירה") ונחתם לגביה חוזה מכירה, או ששולמו על חשבונה דמי קדימה. כולל דירות שנמכרו בעסקות משולבות.

חודשי הימצאות דירה שנמכרה בשוק הדירות החדשות טרם מכירתה: מספר החודשים מחודש התחלת הבנייה של הבניין שבו הדירה ממוקמת עד החודש שבו נמכרה.

חודשי הימצאות דירה למכירה בשוק הדירות החדשות: מספר החודשים מחודש התחלת הבנייה של הבניין שבו הדירה ממוקמת עד למועד הסקר.

חודשי היצע: אומדן של מספר החודשים שיעברו עד שכל הדירות שנותרו למכירה בסוף חודש יימכרו, בהנחה שקצב מכירתן בחודשים אלו יהיה זהה לקצב המכירה שנרשם באותו חודש. המספר מחושב כיחס שבין מספר הדירות שנותרו למכירה בסוף חודש לבין מספר הדירות שנמכרו במהלך אותו חודש. לדוגמה: במהלך חודש מסוים נמכרו 1,000 דירות, ובסופו נותרו למכירה 9,000 דירות. מספר חודשי היצע הוא 9 (9,000 מחולק ב-1,000).

עבודות הנדסה אזרחית (נתונים פיזיים) (לוח יד/8)

מקורות

הרשויות המקומיות המדווחות על התחלת בנייה ועל גמר בנייה מדווחות גם על ביצוע עבודות הנדסה אזרחיות. להלן הרשויות המקומיות (לפי סדר א"ב) המדווחות על עבודות הנדסה אזרחית: אבו סנאן, אום אל-פחם, אופקים, אור יהודה, אור עקיבא, אילת, אכסאל, אריאל, אשדוד, אשקלון, אשתאול, באקה-ג'ת, באר שבע, בית שאן, בית שמש, ביתר עילית, בני ברק, בת ים, ג'דידה-מכר, גבעת זאב, גבעת שמואל, גבעתיים, גדרה, גן יבנה, גני תקווה, דימונה, הוד השרון, הרצלייה, זכרון יעקב, חדרה, חולון, חיפה, טבריה, טורעאן, טייבה, טירה, טירת כרמל, טמרה (יזרעאל), יבנה, יהוד, יפיע, יקנעם עילית, ירושלים, ירכא, כפר יונה, כפר כנא, כפר מנדא, כפר סבא, כפר קאסם, כפר קרע, כרמיאל, לוד, מבשרת ציון, מגדל העמק, מודיעין-מכבים-רעות, מודיעין עילית, מעלה אדומים, מעלה עירון, מעלות-תרשיחא, נהרייה, נס ציונה, נצרת, נצרת עילית, נשר, נתיבות, נתניה, סח'נין, עיר כרמל, עכו, עפולה, עראבה, ערד, ערערה, ערערה-בנגב, פרדס חנה-כרכור, פתח תקווה, צפת, קלנסווה, קריית אונו, קריית אתא, קריית ביאליק, קריית גת, קריית טבעון, קריית ים, קריית מוצקין, קריית מלאכי, קריית שמונה, ראש העין, ראשון לציון, רהט, רחובות, ריינה, רמלה, רמת גן, רמת השרון, רעננה, שדרות, שוהם, שפרעם, תל אביב-יפו ותל שבע.

כמו כן, מתקבלים דיווחים מהגופים הבאים: משרד הבינוי והשיכון, הסוכנות היהודית, הקרן הקיימת לישראל, חברת מקורות, הגיחון, ארגון עובדי המים, חברת נתיבי ישראל, חברת נתיבי איילון, חברת מוריה, חברת כביש חוצה ישראל, חברת יורם גדיש, חברת יפה נוף תחבורה ותשתיות, חברת לודן תשתיות ובינוי וחברת מקיף פיתוח ותשתיות.

הנתונים על סלילת כבישים ועל הנחת צינורות מים, ביוב ותיעול מבוססים על דוחות שהתקבלו מהמקורות השונים, תוך ניפוי כפילויות. הנתונים כוללים את העבודות שבוצעו בתחום הרשויות המקומיות ושדיווחו עליהן הן הרשויות המקומיות עצמן והן החברות. נתונים על עבודות הנדסה אזרחית, המבוצעות בתחומי רשויות שמהן לא מתקבל דיווח, נמסרים ללשכה רק על ידי המבצעים (החברות).

סיכום הנתונים על סלילת כבישים כולל גם את עבודות הסלילה של הכבישים העוקפים ושל כבישי הגישה ליישובים הישראליים באזור יהודה והשומרון, וכן את סלילת הכבישים הפנימיים ביישובים אלו באותם אזורים. הסיכום אינו כולל את יתר הכבישים שנשללו באזורים אלו: כבישים ראשיים וכבישים אזוריים (למעט הכבישים העוקפים הנ"ל).

סיכום הנתונים על הנחת צינורות מים, ביוב ותיעול כולל גם את העבודות שבוצעו בעבור היישובים הישראליים באזור יהודה והשומרון.

התחלת עבודת הנדסה אזרחית: התחלה של עבודת יישור, חפירה או חציבה לצורך סלילת כביש, הרחבתו או שיקומו, לצורך הנחת צינורות מים, ביוב או תיעול.

גמר עבודת הנדסה אזרחית: גמר עבודה של סלילה, הרחבה או שיקום של כביש הוא פתיחת הכביש לתנועת כלי רכב. גמר עבודה של הנחת צינורות מים, ביוב או תיעול הוא קבלת העבודה על ידי מזמין העבודה. גמר עבודה אינו רק סיום כל העבודה אלא גם סיום קטע שלה.

כביש: חלק דרך המשמש לתנועת כלי רכב מכל הסוגים, הנסלל בדרך כלל בחפירה או בחציבה, במילוי בשכבות מחומרים שונים ובכבישתם במכבש. כביש אינו כולל את שולי הדרך. עד 2004 המונח כביש כלל גם דרכים לא סלולות.

סוג הסלילה:

1. **סלילת כביש:** סלילת כביש חדש, המשמש בעיקר לתנועת כלי רכב.
  2. **הרחבת כביש:** תוספת של לפחות נתיב נסיעה אחד לרוחבו של כביש קיים. לא כולל הרחבה של שולי הדרך בלבד. לגבי כביש שהורחב מובאים נתונים הן על השטח שהתווסף והן על אורך הקטע שהורחב. לדוגמה: קטע כביש באורך 2 ק"מ הורחב ב-2 מטר. שטח הכביש שהורחב הוא 0.004 קמ"ר (4,000 מ"ר) ואורך הכביש שהורחב הוא 2 ק"מ.
  3. **שיקום כביש:** הריסת כביש ישן או שכבות ממנו וסלילתו מחדש. לא כולל תיקוני כביש, כגון תיקונים בציפוי העליון. לגבי כביש ששוקם מובאים נתונים הן על השטח ששוקם והן על אורך הקטע ששוקם (ראו דוגמה בהגדרת הרחבת כביש לעיל).
- הנחת צינור מים:** הנחת צינור מים ראשי והסתעפויותיו (עד לחיבור לבניין או למתקן) לצורך הולכת מים, וכן הנחת צינור מים קבוע להשקיה. לא כולל הנחת צינור מים המחבר בין הרשת הראשית לבניין או למתקן, הנחת צינור מים זמני או נייד, ותיקון של צינור מים.
- הנחת צינור ביוב:** הנחת צינור ביוב ראשי והסתעפויותיו (עד לחיבור לבניין או למתקן) לצורך ריכוז מי שפכים והוצאתם.
- הנחת צינור תיעול:** הנחת צינור תיעול ראשי והסתעפויותיו (עד לחיבור לבניין או למתקן) לצורך ריכוז מי גשמים והוצאתם.

טו. עסקים ושירותי הארחה

מדדי פדיון, לפי ענף כלכלי – סיווג 2011 (לוח טו/1)

הנתונים מבוססים על מדגם חודשי שהוצא בשנת 2011 מתוך מרשם העסקים של הלמ"ס. המדגם מעודכן מדי חודש בנתוני עסקים חדשים שנפתחים, ומדי שנה הוא עובר תהליך של ריענון. הפדיון במרשם מעודכן באמצעות נתונים ממע"מ; פעם בחודש עבור עסקים גדולים (כ-18% מהעסקים, שפדיונם מהווה כ-90% מכלל הפדיון), ופעם בחודשיים עבור עסקים קטנים. כדי לאפשר את בניית הסדרה, נתוני הפדיון של המדווחים המחויבים לדווח פעם בחודשיים מחולקים לשני החודשים שאליהם מתייחס הדיווח, כך שחלקם היחסי של נתונים אלה יתאים לנתוני הפדיון של המדווחים פעם בחודש. יש לציין כי הנתונים בסדרה זו אינם כוללים נתונים של מדווחים המחויבים לדווח פעם בשנה.

סך פדיון מע"מ כולל: פדיון חייב במע"מ, פדיון בשיעור מע"מ 0, ופדיון שאינו חייב במע"מ.

עבור כלל ענפי הכלכלה מתפרסמת בירחון סדרה של מדדים חודשיים במחירים קבועים (על בסיס 2011=100). פדיון הענפים נוכה על פי מדדי המחירים המתאימים לכל ענף מתוך המדדים המפורטים במדד המחירים לצרכן. לסדרת המדדים במחירים קבועים נערך ניכוי עונתיות וחישוב מגמה בעזרת שיטה שפותחה בלמ"ס, אשר מאפשרת אמידה בו-זמנית של השפעת תאריכי החגים ומספר ימי הפעילות הנהוגים בישראל, ואשר מבוססת על השיטה X-12-ARIMA. להסבר מפורט ומעודכן ראו [הגורמים העונתיים וגורמי ההתאמה מראש ל-2016, מגמות ל-2012-2016](#).

רשתות שיווק (לוח טו/2)

הנתונים מבוססים על חקירה מפקדית של חנויות שבהן כל המכירות, או עיקרן, הן קמעוניות.

אוכלוסיית הסקר כוללת **רשתות שיווק** שבבעלותן כמה חנויות (לפחות שלוש) השייכות לאותה הרשת. חנויות אלו מוכרות, בדרך כלל, סוג אחיד של סחורות (כגון מזון, הלבשה, הנעלה ודלק). לא כולל חנויות לכלי רכב. כולל גם חנויות כל-בו המוכרות באותה חנות סוגי סחורה שונים במחלקות נפרדות (הלבשה, הנעלה, רהיטים, כלי בית וכו'), והמנהלות חשבונות נפרדים לכל מחלקה.

ערך המכירות: ערך כל הסחורות שהעסק מכר בחודש הדוח (סחורות בבעלות העסק וסחורות בבעלותם של אחרים שנמכרו תמורת דמי עמילות), הן במזומנים והן באשראי, בניכוי הנחות והחזרות, במחירים שהקונים שילמו (כולל מסים עקיפים ומס ערך מוסף). לא נכללים תקבולים בעבור סחורות שנמכרו לפני חודש הדוח או מקדמות על חשבון סחורות שנמכרו אחרי חודש הדוח.

השינויים בערך המכירות בחנויות אלו אינם משקפים בהכרח את השינויים בערך המכירות של מוצרי צריכה בכלל המסחר הקמעוני. ההבדל קיים כאשר יש מעבר של קונים ממסגרת המסחר הרגיל למסגרת חנויות של רשתות השיווק הנחקרות, מסיבות שונות, כגון פתיחת סניפים חדשים, רכישה של חנויות קיימות, מבצעים מיוחדים וכו'. בגלל התנדדות הגדולות בנתונים החודשיים שלא מוסברות בעונתיות הרגילה, מוצע להשתמש בנתוני המגמה בעת ניתוח הנתונים.

מדד ערך המכירות במחירים קבועים מתקבל על סמך סדרת הנתונים במחירים שוטפים, לאחר ניכוי של השינויים במחירים. פעולת ניכוי שינויי המחירים נעשית בעזרת מדד המחירים לצרכן לפי קבוצות סחורות. מאחר שקבוצות הסחורות במדד זה אינן זהות לקבוצות הסחורות הנמכרות ברשתות השיווק, הותאמו הפרטים בכל קבוצה לפי הקרבה המרבית האפשרית.

בשנת 2009 עודכן סקר רשתות השיווק על ידי הכללת רשתות שיווק נוספות מכל ענפי המסחר. הבסיס שונה משנת 2002 לשנת 2008.

החל בשנת 2009 מחושבים המדדים על בסיס ממוצע 2008=100.0. המדדים לשנים קודמות (2007-2002), שהיו מבוססים על ממוצע 2002=100.0, שורשרו בהתאם.

כדי לאפשר מדידת שינויים שחלו בין שתי תקופות כאשר מדדי התקופות אינם על אותו בסיס, יש לחלק את המדדים על בסיס 1995=100.0 במדד שנתי ממוצע לשנת 2002 על בסיס 1995=100.0 (באותה קבוצת סחורות), ולהכפיל ב-100.

מקורות: הנתונים על המכירות לפי קבוצת סחורות מתקבלים מדי חודש מהחברות השייכות לאוכלוסיית הסקר.

אספקה של מוצרי צריכה בני-קיימה (לוח טו/3)

נתוני הייצור המקומי מתייחסים לשלב של יציאת המוצרים מהמפעל, ונתוני היבוא – לשלב של שחרור המטען מהמכס. הנתונים על היבוא כוללים גם מוצרים הפטורים באופן חלקי או מלא מתשלום מכס.

הנתונים מתייחסים לאספקת מוצרים לשוק המקומי ולא למכירתם לצרכנים. האספקה יכולה להיות שונה מהמכירה לצרכנים עקב שינויים במלאי המוצרים הנמצא אצל הסוחרים.

מכוניות: מכוניות נוסעים חדשות (לא כולל מוניות). החל בשנת 2003 כולל ג'יפים ומיני-ונים מסוגים שונים.

מקלטי טלוויזיה: מכשירים ביתיים.

מכונות כביסה: מכונות ביתיות שנפח המכל שלהן אינו עולה על 90 ליטר.

מכונות לייבוש כביסה: מכונות ביתיות שקיבולת הבד היבש שלהן אינה עולה על עשרה ק"ג.

מדיחי כלים: מכשירים ביתיים.

מקררים ומקפיאים: מקררים ומקפיאים לשימוש ביתי.

מכשירי די-וי-די ווידאו: מכשירים ביתיים. החל בינואר 2008, מכשירי הווידאו מדווחים יחד עם מכשירי הדי-וי-די.

מזגני אוויר: מזגנים עד 5 טון קירור (מזגן מפוצל ומיני-מרכזי).

מקורות: הנתונים על הייצור המקומי של מזגני אוויר התקבלו מן היצרנים עד דצמבר 2009, ומאז הופסק איסוף הנתונים. הנתונים על יבוא המוצרים נלקחים מאתר רשות המסים בישראל.

שירותי הארחה (לוחות טו/4, טו/5)

מלונות תיירות

חדרים: חדרים שיש בהם לפחות מיטה אחת המיועדת לאורחים, אף אם בית המלון סגור עונתית. לא כולל: חדרי צוות, חדרי משרד, חדרי אוכל, אולמות, מחסנים, חדרים או דירות שאינן להשכרה לאורחי המלון וכד'. מערכת חדרים (suite) נחשבת חדר אחד.

במספר החדרים נכללים גם חדרים במלונות שנסגרו זמנית (עקב שיפוצים או עונתיות).

מיטות: המיטות הקבועות בבתי המלון בחדרים הנ"ל. מיטה כפולה נחשבת שתי מיטות. לא כולל: מיטות תינוק ומיטות לילדים שאינן קבועות.

אורח: אורח, לרבות ילד, שנרשם בבית המלון ולן בו לפחות לילה אחד (כולל אורחים הפטורים מתשלום). אורח שעזב את בית המלון ונרשם בו שנית (גם אם באותו חודש) נחשב במניין האורחים כשני אורחים נכנסים.

תייר: אורח שנרשם בכניסתו לבית המלון על פי דרכון זר (כולל גם עובדים זרים ודיפלומטים).

ישראלי: אורח שנרשם בכניסתו לבית המלון על פי תעודת זהות ישראלית, כולל עולים חדשים ועולים בכוח, וכן אורחים מיהודה והשומרון (עד 2005 – יהודה והשומרון וחבל עזה).

לינות: כל הלינות של האורחים הנ"ל בבתי המלון, למעט הלינות של בעלי דירות פרטיות במלון, שאינן להשכרה לאחרים. שהות של לילה אחד בבית המלון של אורח אחד בחדר שבו שתי מיטות או מיטה כפולה, או במערכת חדרים (suite), נחשבת כלינה אחת.

לינות אפשריות (מיטות): מספר המיטות (כמוגדר לעיל) כפול מספר הליילות שבית המלון היה פתוח בתקופה הנסקרת.

אחוז תפוסה של מיטות: סך כל הלינות בבתי המלון בתקופה הנדונה, מחולק בסך כל הלינות האפשריות, מבוטא כאחוז.

חדרים אפשריים: מספר החדרים (כמוגדר לעיל) כפול מספר הימים שבית המלון היה פתוח בתקופה הנסקרת.

אחוז תפוסה של חדרים: סך כל החדרים התפוסים בבתי המלון הפתוחים, מחולק בסך כל החדרים האפשריים באותם בתי המלון בתקופה הנסקרת, מבוטא כאחוז.

תעסוקה, שכר ופדיון

משרות (קודם: מועסקים): משרות שכיר וכן בעלים ובני משפחה שעבדו בבתי המלון הנ"ל ללא שכר. בבתי הארחה בקיבוצים ובמושבים השיתופיים נכלל גם מספר המשרות שאותן מאיישים חברי המשק ומתנדבים שאינם מקבלים שכר (המסווגים כבעלים ובני משפחה). לא כולל עובדים המועסקים באמצעות חברות כוח אדם.

משרות שכיר (קודם: שכירים): העובדים שעבדו בבית המלון לפחות יום אחד בחודש הדוח וקיבלו שכר, כולל עובדים במשרה חלקית ובעלי מניות שעבדו בבית המלון תמורת שכר.

שכר: כל הסכומים המופיעים בגיליונות השכר והחייבים במס הכנסה (לפני ניכוי מסים) בעבור חודש הדוח, כולל: שכר יסוד, תשלום בעבור שעות נוספות, תוספות (יוקר, ותק, משפחה), דמי נסיעה, פרמיות, דמי הבראה וכיו"ב. לא כולל הוצאות נוספות (הוצאות סוציאליות).

פדיון: פדיון ברוטו (כולל מס ערך מוסף) מלינות ומהשכרת חדרים לתקופה ממושכת, וכן פדיון משירותים אחרים, כגון מארגון מסיבות, אירועים וימי עיון, מהשכרת אולמות וחנויות, מארוחות וממשקאות, מברים, ממועדוני לילה, מבריכות, משהות ביום ללא לינה ומפיקדונות להזמנות שבוטלו. כמו כן כולל תשלומים שהתקבלו מהעובדים (בעד ארוחות, דיור וכד'). לא כולל סובסידיות, תמריצים ופיצויים מיוחדים.

מלונות אחרים

קטגוריה זו כוללת מלונות ומסגרות אירוח אחרות (שאינם מלונות תיירות) שאינם מוגדרים באחת מן הקבוצות האלה: "אכסניות נוער החברות באגודת אכסניות הנוער", "אירוח כפרי בקיבוצים ובמושבים שיתופיים", "אירוח כפרי אחר", "אכסניות בבתי ספר שדה" ו"אכסניות נוצריות" (ראו הגדרות לחלק מקטגוריות אלו להלן).

הנתונים ל"מלונות אחרים" מתקבלים באמצעות מדגם. ב-1997 הוצא מדגם חדש.

אכסניות נוער

אכסניות נוער החברות ב"אגודת אכסניות הנוער" (ביניהן אחת בגוש עציון).

אירוח כפרי בקיבוצים ובמושבים שיתופיים

במהלך שנת 1996 הוחל בסקירת פלח שוק זה.

כל מקומות האירוח ה"אחר" הקיימים בקיבוצים ובמושבים שיתופיים, שאינם נסקרים במסגרת הסדרות האחרות, דהיינו יחידות אירוח בודדות (חדרים, דירות), אכסניות, חניוני קמפינג, "מרכזי סמינרים" וכו', למעט בתי הארחה הרשומים כמלונות תיירות (ראו לעיל), אכסניות נוער החברות באגודת אכסניות הנוער וכן בתי ספר שדה הממוקמים בקיבוצים (ראו להלן).

אירוח כפרי פרטי

משנת 2005 הוחל בסקירת פלח שוק זה.

כל חדרי האירוח ביישובים כפריים, למעט אלה שבקיבוצים ובמושבים שיתופיים.

בתי ספר שדה

בתי ספר שדה השייכים לחברה להגנת הטבע מפעילים כמה תכניות: הדרכת מטיילים, פעילות עם האוכלוסייה בסביבה הקרובה, חקר האזור ופעילות מעשית של שמירת הטבע, הנוף ואיכות הסביבה. בתי ספר שדה מפעילים גם אכסניות.

נתונים מפורטים על תיירות ושירותי הארחה מופיעים ברבעון סטטיסטי לתיירות ולשירותי הארחה, ובפרסום בנושא תיירות, בהוצאת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.¹

טז. תחבורה ותקשורת

פדיון ונתונים פיזיים

הנתונים מבוססים על דיווח ישיר של החברות העיקריות בכל אחד מהענפים.

שירותי אוטובוסים בקוים קבועים: שירותי אוטובוסים ואוטובוסים זעירים הפועלים על פי לוחות זמנים, לאורך מסלולים קבועים ותחנות קבועות להעלאת נוסעים ולהורדתם. אינו כולל: הובלת נוסעים לטוילים ולנסיעות מיוחדות באוטובוסים, מוניות מיוחדות לאיסוף נוסעים והסעתם לשדה התעופה.

נסועה (קילומטרז'): מספר הקילומטרים שכלי רכב מנועי נסע בתקופה נתונה.

טיסת שכר: טיסה שלצורך ביצועה מארגן הטיסה חוכר קיבולת של מטוס מחברת תעופה כלשהי (החכירה יכולה להיות לטיסה אחת או לסדרת טיסות).

תאונות דרכים עם נפגעים

תאונות דרכים עם נפגעים: תאונות דרכים שמעורב בה לפחות כלי רכב אחד בנסיעה, ושנפצע בה או שנהרג בה אדם אחד לפחות.

הנתונים כוללים רק תאונות דרכים שדווחו למשטרת ישראל ונחקרו על ידה. משטרת ישראל אינה רושמת תאונות שבהן מעורב רכב צבאי בלבד. בנתוני הלמ"ס קיימת הבחנה בין תאונה שהוגדרה במשטרה כתאונה שנחקרת על ידה ("תיק ת"ד") לבין תאונה שאינה נחקרת ("תיק כללי עם נפגעים"). כמו כן, קיימת בנתוני הלמ"ס הפרדה בין נתונים כלל ארציים (ללא אזור יהודה והשומרון) לבין נתוני תאונות שהתרחשו באזור יהודה והשומרון. הלוחות שבפרסום זה כוללים מידע על תאונות שנחקרו על ידי המשטרה ("תיק ת"ד") ללא אזור יהודה והשומרון.

¹ האחרון: הלמ"ס (2016). תיירות 2014, פרסום מיוחד 1625. ירושלים: המחבר.

חומרת התאונה נקבעת על פי הפגיעה הקשה ביותר:

תאונת דרכים קטלנית: תאונת דרכים שנהרג בה אדם אחד לפחות, או שנפצע בה אדם אחד לפחות ונפטר מפצעיו בתוך 30 יום.

תאונת דרכים קשה: תאונת דרכים שנפצע בה קשה אדם אחד לפחות, ושלא נהרג בה שום אדם.

תאונת דרכים קלה: תאונת דרכים שנפצע בה קל אדם אחד לפחות, ושלא נהרג בה או נפצע בה קשה שום אדם.

חומרת הפגיעה:

הרוג בתאונת דרכים: אדם שנהרג בתאונת דרכים או אדם שנפצע בתאונת דרכים ונפטר מפצעיו בתוך 30 יום.

פצוע קשה בתאונת דרכים: אדם שנפצע בתאונת דרכים ואושפז בבית חולים 24 שעות או יותר, שלא לצורך השגחה בלבד.

פצוע קל בתאונת דרכים: אדם שנפצע בתאונת דרכים ולא אושפז בבית חולים, או אושפז פחות מ-24 שעות, או אושפז לצורך השגחה בלבד.

נתונים והסברים מפורטים בנושא תחבורה ותקשורת מופיעים [ברבעון לסטטיסטיקה של תחבורה](#) באתר הלמ"ס באינטרנט בלבד, ובפרסומים אחרים המופיעים באתר האינטרנט של הלמ"ס.

יז. פשיעה ומשפט

הנתונים הם נתונים חודשיים המתקבלים ממשטרת ישראל על תיקים שנפתחו במשטרה, כולל תיקי חקירה: פרטי אירוע (פ"א) – אירועים פליליים שנרשמו במשטרה, ותיקי טיפול (ט')/טיפול מותנה (ט.מ).

נתונים המתקבלים מהמשטרה מעובדים ומקובצים לפי סוגי העברות כמוצג בלוח.

העברות הנכללות הן מסוג פשעים ועוונות, למעט חטאים (תיקים שיש בהם חטאים בלבד).

עברות תעבורה נכללות רק כאשר נפתח תיק חקירה. עברות אלו מוצגות בסוף הלוח בקבוצת "עברות אחרות".

בכל תיק חקירה ייתכנו מספר עברות. בלוח מוצגים מספר העברות ומספר התיקים.

אם העברות שבתיק הן בקבוצות שונות, התיק ייספר בכל אחת מקבוצות העברה.

ב"סך כולל" נספר כל תיק פעם אחת, גם אם הופיע בכמה קבוצות עברה.